ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 27ης Νοεμβρίου 2007 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις Τ-3/00 και Τ-337/04,

Αθανάσιος Πιτσιόρλας, κάτοικος Θεσσαλονίκης (Ελλάδα), εκπροσωπούμενος από τον Δ. Παπαφιλίππου, δικηγόρο,

προσφεύγων-ενάγων,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπουμένου, αρχικώς, από τον M. Bauer και τις Σ. Κυριακοπούλου και Δ. Ζαχαρίου και, στη συνέχεια, από τον M. Bauer και τη Δ. Ζαχαρίου,

και

Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), εκπροσωπουμένης, στη μεν υπόθεση Τ-3/00, αρχικώς από την C. Zilioli, τον C. Kroppenstedt και την P. Vospernik, στη συνέχεια, από την C. Zilioli και τους C. Kroppenstedt, Φ. Αθανασίου και

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

S. Vuorensola και, τέλος, από τους την C. Zilioli και τους C. Kroppenstedt και Φ. Αθανασίου, στη δε υπόθεση Τ-337/04, από τους C. Kroppenstedt, Φ. Αθανασίου και Π. Παπαπασχάλη,

καθών-εναγομένων,

με αντικείμενο, αφενός, αίτημα ακυρώσεως των αποφάσεων του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις οποίες απορρίφθηκαν οι αιτήσεις του προσφεύγοντος-ενάγοντος για πρόσβαση στα έγγραφα που αφορούν τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg του Σεπτεμβρίου 1987 και, αφετέρου, αγωγή αποζημιώσεως,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Βηλαρά, πρόεδρο, M. E. Martins Ribeiro και K. Jürimäe, δικαστές,

γραμματέας: Κ. Καντζά, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 29ης Μαρτίου 2007,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

1 Τα άρθρα 104 και 105 της Συνθήκης ΕΟΚ είχαν αρχικώς ως εξής:

«*Άρθρο 104*

Κάθε κράτος μέλος ασκεί την αναγκαία οικονομική πολιτική για να εξασφαλίσει την εξισορρόπηση του συνολικού ισοζυγίου πληρωμών του και να διατηρήσει την εμπιστοσύνη στο νόμισμά του, μεριμνώντας συγχρόνως να εξασφαλίσει υψηλό βαθμό απασχολήσεως και σταθερότητα του επιπέδου των τιμών.

Άρθρο 105

1. Τα κράτη μέλη συντονίζουν την οικονομική τους πολιτική για να διευκολύνουν την πραγματοποίηση των στόχων του άρθρου 104. Καθιερώνουν για το σκοπό αυτό συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων διοικητικών υπηρεσιών και μεταξύ των κεντρικών τραπεζών τους.

[…]

2. Για την προώθηση του συντονισμού της νομισματικής πολιτικής των κρατών μελών, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο για τη λειτουργία της κοινής αγοράς, συνιστάται Νομισματική Επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα που έχει ως αποστολή:

— να παρακολουθεί τη νομισματική και οικονομική κατάσταση των κρατών μελών και της Κοινότητος, καθώς και τη γενική κατάσταση των πληρωμών των κρατών μελών και να συντάσσει τακτικά αναφορές προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή για τα θέματα αυτά·

— να διατυπώνει γνώμες προς το Συμβούλιο ή την Επιτροπή είτε κατόπιν αιτήσεώς τους είτε με δική της πρωτοβουλία.

Κάθε κράτος μέλος και η Επιτροπή διορίζουν από δύο μέλη στη Νομισματική Επιτροπή.»

2 Βάσει του προμνησθέντος άρθρου 105, παράγραφος 2, και του άρθρου 153 της Συνθήκης ΕΟΚ (το οποίο κατέστη άρθρο 153 της Συνθήκης ΕΚ και στη συνέχεια άρθρο 209 ΕΚ), σύμφωνα με το οποίο το Συμβούλιο καθόριζε το νομικό καθεστώς των επιτροπών που προβλέπονταν από τη Συνθήκη ΕΟΚ, το Συμβούλιο, με απόφαση της 18ης Μαρτίου 1958, καθόρισε το νομικό καθεστώς της Νομισματικής Επιτροπής (JO 1958, 17, σ. 390).

3 Στις 8 Μαΐου 1964, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 64/300/ΕΟΚ περί της συνεργασίας μεταξύ των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 10/001, σ. 32). Σύμφωνα με το άρθρο 1 της αποφάσεως, αυτής, προκειμένου να αναπτυχθεί η συνεργασία μεταξύ των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών, συνιστάται Επιτροπή των διοικητών των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (στο εξής: Επιτροπή των Διοικητών). Το άρθρο 2 της αποφάσεως αυτής προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι τα μέλη της Επιτροπής των Διοικητών είναι οι διοικητές των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών και ότι η Επιτροπή καλείται, κατά κανόνα, να αντιπροσωπεύεται από ένα μέλος της στις συνόδους της Επιτροπής των Διοικητών. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 3 της ίδιας αποφάσεως, η Επιτροπή των Διοικητών έχει ιδίως ως αποστολή να προβαίνει «σε διαβουλεύσεις σχετικά με τις γενικές αρχές και τις γενικές γραμμές της πολιτικής των κεντρικών τραπεζών, ιδίως σε θέματα πιστώσεων, χρηματαγοράς και αγοράς συναλλάγματος» και «σε ανταλλαγές πληροφοριών σχετικών με τα κυριότερα μέτρα που ανήκουν στην αρμοδιότητα των κεντρικών τραπεζών και να εξετάζει αυτά».

4 Στις 3 Απριλίου 1973, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 907/73 περί ιδρύσεως Ευρωπαϊκού Ταμείου Νομισματικής Συνεργασίας (ΕΕ ειδ. έκδ. 10/001, σ. 49). Σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας (ΕΤΝΣ), στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, μεριμνά για την προαγωγή «της καλής λειτουργίας της προοδευτικής συμπτύξεως των περιθωρίων διακυμάνσεως των κοινοτικών νομισμάτων μεταξύ τους», «των παρεμβάσεων σε κοινοτικά νομίσματα στις αγορές συναλλάγματος» και «των διακανονισμών μεταξύ κεντρικών τραπεζών, που τείνουν προς μία εναρμονισμένη πολιτική αποθεμάτων».

5 Το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, του καταστατικού του ΕΤΝΣ, το οποίο περιέχεται σε παράρτημα του προμνησθέντος κανονισμού, ορίζει ότι η διοίκηση και η διαχείριση του ΕΤΝΣ ασκείται από το διοικητικό συμβούλιο και ότι τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι τα μέλη της Επιτροπής των Διοικητών.

6 Τον Ιούνιο του 1988, το Συμβούλιο επιβεβαίωσε τον στόχο της σταδιακής εγκαθιδρύσεως της Οικονομικής και Νομισματικής Ενώσεως (ΟΝΕ).

7 Τα καθήκοντα της Επιτροπής των Διοικητών διευρύνθηκαν με την απόφαση 90/142/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 1990, για την τροποποίηση της αποφάσεως 64/300 (ΕΕ L 78, σ. 25). Στην απόφαση αυτή προβλέπεται ότι η Επιτροπή των Διοικητών μπορεί να απευθύνει στις διάφορες κυβερνήσεις και στο Συμβούλιο γνώμες «όσον αφορά τις πολιτικές που ενδέχεται να επηρεάζουν την εσωτερική και εξωτερική νομισματική κατάσταση της Κοινότητας και ιδιαίτερα τη λειτουργία του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος».

8 Το πρώτο στάδιο της υλοποιήσεως της ΟΝΕ άρχισε επισήμως την 1η Ιουλίου 1990.

9 Από το άρθρο 109 Ε της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 116 ΕΚ) προκύπτει ότι το δεύτερο στάδιο της υλοποιήσεως της ΟΝΕ άρχισε 1η Ιανουαρίου 1994.

10 Κατά το άρθρο 109 ΣΤ, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 117 ΕΚ), «[κ]ατά την έναρξη του δεύτερου σταδίου, ιδρύεται και αναλαμβάνει τα καθήκοντά του το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (εφεξής καλούμενο ΕΝΙ)». Σύμφωνα με το τέταρτο εδάφιο της διατάξεως αυτής, που έχει πλέον καταργηθεί, «[η] Επιτροπή των Διοικητών διαλύεται κατά την έναρξη του δευτέρου σταδίου».

11 Το άρθρο 1, παράγραφος 3, του πρωτοκόλλου σχετικά με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΝΙ), που έχει προσαρτηθεί στη Συνθήκη ΕΕ, προβλέπει ότι, «[σ]ύμφωνα με το άρθρο 109 ΣΤ της Συνθήκης [ΕΚ], η Επιτροπή των Διοικητών διαλύεται, το δε [ΕΤΝΣ] παύει να υφίσταται» και ότι όλα τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του ΕΤΝΣ μεταβιβάζονται αυτομάτως στο ΕΝΙ. Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του εν λόγω πρωτοκόλλου, το ΕΝΙ «ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών» και, σύμφωνα με την πέμπτη παύλα της ίδιας διατάξεως, «αναλαμβάνει τα καθήκοντα του ΕΤΝΣ».

12 Σύμφωνα με το άρθρο 123, παράγραφος 1, ΕΚ, «[μ]όλις διοριστεί η εκτελεστική επιτροπή, ιδρύονται το [Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών] και η [Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα]» και «η πλήρης άσκηση των εξουσιών τους αρχίζει την πρώτη ημέρα του τρίτου σταδίου».

13 Στις 26 Μαΐου 1998, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών που υιοθέτησαν το ενιαίο νόμισμα εξέδωσαν, με κοινή συμφωνία, την απόφαση 98/345/ΕΚ για τους διορισμούς του προέδρου, του αντιπροέδρου καθώς και των λοιπών μελών της εκτελεστικής επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΕ L 154, σ. 33). Αποτέλεσμα της αποφάσεως αυτής, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 123, παράγραφος 1, ΕΚ, ήταν να οριστεί η 1η Ιουνίου 1998 ως ημερομηνία ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ).

14 Υπ' αυτές ακριβώς τις συνθήκες η ΕΚΤ διαδέχθηκε, την 1η Ιουνίου 1998, το ΕΝΙ εν όψει της μεταβάσεως στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ, το οποίο άρχισε την 1η Ιανουαρίου 1999.

15 Το άρθρο 114, παράγραφος 2, ΕΚ προβλέπει ότι, «[σ]την αρχή του τρίτου σταδίου, ιδρύεται Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή» και ότι «[η] Νομισματική Επιτροπή [...] διαλύεται».

16 Σύμφωνα με το άρθρο 8 ΕΚ, το ΕΣΚΤ και η ΕΚΤ δρουν εντός των ορίων των εξουσιών που τους ανατίθενται από τη Συνθήκη ΕΚ και το προσαρτημένο σ' αυτήν καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ (στο εξής: καταστατικό του ΕΣΚΤ).

17 Από το άρθρο 105 ΕΚ προκύπτει ότι οι κύριες αποστολές του ΕΣΚΤ συνίστανται στη χάραξη και την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής της Κοινότητας, στη

διενέργεια πράξεων συναλλάγματος, στην κατοχή και τη διαχείριση των επισήμων συναλλαγματικών διαθεσίμων των κρατών μελών και στην προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών, ενώ ο κύριος στόχος συνίσταται στη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Η ΕΚΤ εκδίδει τους αναγκαίους κανονισμούς και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις για την εκτέλεση των αποστολών του ΕΣΚΤ (άρθρο 110 ΕΚ).

18 Οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 107 ΕΚ προβλέπουν ότι το ΕΣΚΤ «αποτελείται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες» και «διοικείται από τα όργανα λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ, τα οποία είναι το διοικητικό συμβούλιο και η εκτελεστική επιτροπή».

19 Το άρθρο 112 ΕΚ ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ απαρτίζεται από τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής της ΕΚΤ και τους διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

2. α) Η εκτελεστική επιτροπή απαρτίζεται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τέσσερα άλλα μέλη.

[…]»

20 Το άρθρο 10, παράγραφος 4, του καταστατικού του ΕΣΚΤ προβλέπει ότι οι εργασίες των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου είναι μυστικές και ότι το τελευταίο μπορεί να αποφασίσει να δημοσιεύσει το αποτέλεσμα των συσκέψεών του.

21 Σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 3, του καταστατικού του ΕΣΚΤ, «[τ]ο Διοικητικό Συμβούλιο θεσπίζει εσωτερικό κανονισμό, ο οποίος καθορίζει την εσωτερική οργάνωση της ΕΚΤ και των οργάνων λήψεως αποφάσεων». Η ΕΚΤ θέσπισε τον εσωτερικό της κανονισμό στις 7 Ιουλίου 1998 (ΕΕ L 338, σ. 28), ο οποίος τροποποιήθηκε στις 22 Απριλίου 1999 (ΕΕ L 125, σ. 34) και στις 7 Οκτωβρίου 1999 (ΕΕ L 314, σ. 32).

22 Το άρθρο 23 του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, που τιτλοφορείται «Εμπιστευτικότητα και πρόσβαση σε έγγραφα και αρχεία της ΕΚΤ», όπως διαμορφώθηκε με την τροποποίηση της 22ας Απριλίου 1999 και ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, ορίζει τα εξής:

«23.1. Οι εργασίες των αρμοδίων για τη λήψη αποφάσεων οργάνων της ΕΚΤ και οποιασδήποτε επιτροπής ή ομάδας η οποία έχει συσταθεί από αυτά είναι εμπιστευτικές, εκτός εάν το διοικητικό συμβούλιο εξουσιοδοτήσει τον πρόεδρο να δημοσιοποιήσει το αποτέλεσμα των συσκέψεών τους.

23.2. Όλα τα έγγραφα που συντάσσονται από την ΕΚΤ είναι εμπιστευτικά, εκτός εάν αποφασίσει διαφορετικά το διοικητικό συμβούλιο. Η πρόσβαση στα έγγραφα και τα αρχεία της ΕΚΤ, καθώς και σε έγγραφα που ανήκαν προηγουμένως στο αρχείο του ΕΝΙ διέπεται από τα κριτήρια που προβλέπονται στην απόφαση της [ΕΚΤ], της 3ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα και τα αρχεία της [ΕΚΤ] (ΕΚΤ/1998/12).

23.3. Στα έγγραφα των αρχείων της Επιτροπής των Διοικητών των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, του ΕΝΙ και της ΕΚΤ θα υπάρξει ελεύθερη πρόσβαση μετά την παρέλευση τριάντα ετών. Το διοικητικό συμβούλιο δύναται να συντομεύσει σε ειδικές περιπτώσεις το διάστημα αυτό.»

Ιστορικό της διαφοράς

23 Με επιστολή της 6ης Απριλίου 1999, η οποία περιήλθε στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου στις 9 Απριλίου 1999, ο προσφεύγων-ενάγων (στο εξής: προσφεύγων), τότε υποψήφιος διδάκτωρ της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Ελλάδα), ζήτησε, κατ' εφαρμογήν της αποφάσεως 93/731/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου (ΕΕ L 340, σ. 43), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 96/705/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ L 325, σ. 19), να του επιτραπεί η πρόσβαση στη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg για την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ), η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κατά την άτυπη σύνοδό του στο Nyborg (Δανία) στις 12 Σεπτεμβρίου 1987.

24 Με την από 11 Μαΐου 1999 επιστολή της, η οποία κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 15 Μαΐου 1999, η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου του απάντησε ως εξής:

«Η Γενική Γραμματεία εξέτασε προσεκτικά το αίτημά σας, αλλά δεν μπόρεσε να εξεύρει το έγγραφο αυτό, κατέληξε δε στο συμπέρασμα ότι πιθανότατα αφορά έγγραφο της ΕΚΤ. Θα είναι λοιπόν προτιμότερο να απευθυνθείτε ο ίδιος στην ΕΚΤ [...]».

25 Με επιστολή της 8ης Ιουνίου 1999, η οποία πρωτοκολλήθηκε στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου στις 10 Ιουνίου 1999, ο προσφεύγων υπέβαλε επιβεβαιωτική αίτηση κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7, παράγραφος 1, της αποφάσεως 93/731.

26 Με επιστολή της 28ης Ιουνίου 1999 προς τη Διεύθυνση Εξωτερικών Σχέσεων της ΕΚΤ, ο προσφεύγων ζήτησε, δυνάμει της αποφάσεως 1999/284/ΕΚ της ΕΚΤ, της 3ης

Νοεμβρίου 1998, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα και τα αρχεία της ΕΚΤ (ΕΕ L 110, σ. 30), να του επιτραπεί η πρόσβαση στο έγγραφο που αφορά τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg.

27 Με επιστολή της 5ης Ιουλίου 1999, η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου πληροφόρησε τον προσφεύγοντα ότι, λόγω της αδυναμίας λήψεως αποφάσεως εντός της προθεσμίας ενός μηνός που προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 3, της αποφάσεως 93/731, είχε αποφασιστεί η παράταση της προθεσμίας αυτής κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 5 του εν λόγω άρθρου.

28 Με επιστολή της 6ης Ιουλίου 1999, που κοινοποιήθηκε στις 12 Ιουλίου 1999, ο Διευθυντής Εξωτερικών Σχέσεων της ΕΚΤ διαβίβασε στον προσφεύγοντα ένα ανακοινωθέν Τύπου της Επιτροπής των Διοικητών και του ΕΤΝΣ, με ημερομηνία 18 Σεπτεμβρίου 1987, το οποίο περιέγραφε τα μέτρα που είχαν συμφωνηθεί για την ενίσχυση των μηχανισμών λειτουργίας του ΕΝΣ. Το έγγραφο αυτό ανέφερε ότι τα έγγραφα που προέρχονται από την Επιτροπή των Διοικητών δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 1999/284, αλλά στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, που προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η πρόσβαση στα έγγραφα της Επιτροπής των Διοικητών είναι ελεύθερη μετά την παρέλευση 30 ετών.

29 Στις 27 Ιουλίου 1999, ο προσφεύγων απευθύνθηκε γραπτώς στην ΕΚΤ και ζήτησε την επανεξέταση της αιτήσεώς του βάσει του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, το οποίο επιτρέπει στο διοικητικό συμβούλιο να συντομεύει, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, την 30ετή περίοδο εμπιστευτικότητας των εγγράφων. Ο προσφεύγων προσέθεσε ότι το αντικείμενο των ερευνών του μπορούσε κάλλιστα να εμπίπτει στις «ειδικές περιπτώσεις» στις οποίες αναφέρεται το προμνησθέν άρθρο.

30 Με επιστολή της 2ας Αυγούστου 1999, που κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 8 Αυγούστου 1999, η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου ανακοίνωσε στον

προσφεύγοντα την απόφαση του Συμβουλίου της 30ής Ιουλίου 1999 που αποτελούσε την απάντηση στην επιβεβαιωτική αίτησή του βάσει της αποφάσεως 93/731 (στο εξής: απόφαση του Συμβουλίου). Η απόφαση αυτή ήταν διατυπωμένη ως εξής:

«Απάντηση που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 30 Ιουλίου 1999 στην επιβεβαιωτική αίτηση του κ. Α. Πιτσιόρλα (1/99) —την οποία υπέβαλε στο Συμβούλιο με επιστολή του της 8ης Ιουνίου 1999, και η οποία καταχωρήθηκε στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου στις 10 Ιουνίου 1999—, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, της απόφασης 93/731/ΕΚ […], για να του επιτραπεί η πρόσβαση στο έγγραφο:

Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg (Σεπτέμβριος 1987).

Ύστερα από προσεκτική έρευνα διαπιστώθηκε ότι το έγγραφο που αναφέρεται στην αίτηση αφορά την "Έκθεση της Επιτροπής Διοικητών σχετικά με την ενίσχυση του ΕΝΣ", η οποία δημοσιεύθηκε από την Επιτροπή Διοικητών […] στο Nyborg στις 8 Σεπτεμβρίου 1987.

Οι κανόνες που διέπουν την επιχειρησιακή λειτουργία του ΕΝΣ ουδέποτε αποτέλεσαν μέρος του κοινοτικού δικαίου· επομένως, το Συμβούλιο ουδέποτε εκλήθη να λάβει οποιεσδήποτε σχετικές αποφάσεις.

Εν προκειμένω, δεδομένου ότι το έγγραφο που ζητά ο αιτών καταρτίστηκε από τους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών, καλείται ο αιτών να απευθύνει την αίτησή του απ' ευθείας στους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών ή στην ΕΚΤ […] δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, της απόφασης.»

31 Στις 8 Νοεμβρίου 1999, ο Διευθυντής Εξωτερικών Σχέσεων της ΕΚΤ απηύθυνε στον προσφεύγοντα επιστολή, την οποία ο τελευταίος παρέλαβε στις 13 Νοεμβρίου 1999, με το εξής περιεχόμενο:

«Σας ευχαριστούμε για την επιστολή σας, με την οποία ζητήσατε την πρόσβαση στη "Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg" του Σεπτεμβρίου 1987. Ζητούμε συγγνώμη για την καθυστέρηση με την οποία σας απαντήσαμε και η οποία οφείλεται στο ότι η αίτησή σας περιήλθε στην ΕΚΤ κατά τη διάρκεια της θερινής διακοπής των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου.

Όσον αφορά την επιθυμία σας, το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ εξέτασε προσεκτικότερα το συγκεκριμένο αίτημά σας για πρόσβαση στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών. Έλαβε υπόψη του το ότι η Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg δεν αποτελεί, στην κυριολεξία, ενιαίο έγγραφο το οποίο έχει συνταχθεί υπό μορφή συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων, αλλά υπάρχει μόνον υπό τη μορφή εκθέσεων και πρακτικών τόσο της Επιτροπής των Διοικητών όσο και της Νομισματικής Επιτροπής. Το διοικητικό συμβούλιο παρατήρησε επίσης ότι, στις 18 Σεπτεμβρίου 1987, είχε εκδοθεί λεπτομερέστατο ανακοινωθέν Τύπου και ότι το ανακοινωθέν αυτό σας απεστάλη ως συνημμένο με την επιστολή της 6ης Ιουλίου 1999. Το ανακοινωθέν αυτό εξέθετε κατά τρόπο λεπτομερή όλα τα σημεία της συμφωνίας μεταξύ των διοικητών των κεντρικών τραπεζών. Οι τροποποιήσεις που έγιναν στη συμφωνία για το ΕΝΣ της 13ης Μαρτίου 1979 (βλ. την τελευταία παράγραφο του ανακοινωθέντος Τύπου) τέθηκαν σε εφαρμογή με την Πράξη της 10ης Νοεμβρίου 1987, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται στην παρούσα επιστολή.

Βάσει των ανωτέρω, το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε να μη σας επιτρέψει την πρόσβαση στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών.

Εφόσον διαθέτετε ήδη όλα τα ουσιώδη πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τη Συμφωνία "Βασιλείας-Nyborg", είμαι πεπεισμένος ότι η ερευνητική εργασία σας θα μπορέσει να προχωρήσει και να τελεσφορήσει.»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

32 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 20 Ιανουαρίου 2000 (υπόθεση Τ-3/00), ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά, αφενός, της αποφάσεως του Συμβουλίου και, αφετέρου, των επιστολών της ΕΚΤ της 6ης Ιουλίου και της 8ης Νοεμβρίου 1999.

33 Με επιστολή της 10ης Ιανουαρίου 2000, ο προσφεύγων ζήτησε να του χορηγηθεί το ευεργέτημα πενίας. Το αίτημα αυτό απορρίφθηκε με διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος του Πρωτοδικείου, της 8ης Μαΐου 2000.

34 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 11 Απριλίου 2000, το Συμβούλιο προέβαλε ένσταση απαραδέκτου δυνάμει του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, επί της οποίας ο προσφεύγων διατύπωσε τις παρατηρήσεις του στις 29 Ιουνίου 2000.

35 Με διάταξη του πρώτου τμήματος της 14ης Φεβρουαρίου 2001, η υπό κρίση προσφυγή απορρίφθηκε ως απαράδεκτη στο μέτρο που έβαλλε κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου και ο προσφεύγων καταδικάστηκε στα δικαστικά έξοδα.

36 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 7 Μαΐου 2001, ο προσφεύγων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της διατάξεως της 14ης Φεβρουαρίου 2001 (υπόθεση C-193/01 P).

37 Με διάταξη της 17ης Απριλίου 2002, ο πρόεδρος του τετάρτου τμήματος του Πρωτοδικείου αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία εν αναμονή της αποφάσεως του Δικαστηρίου.

38 Με απόφαση της 15ης Μαΐου 2003, C-193/01 P, Πιτσιόρλας κατά Συμβουλίου και ΕΚΤ (Συλλογή 2003, σ. I-4837, στο εξής: απόφαση Πιτσιόρλας), το Δικαστήριο αναίρεσε τη διάταξη του Πρωτοδικείου καθόσον κήρυττε απαράδεκτη την προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου, απέρριψε την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε το Συμβούλιο στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής και ανέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί της ουσίας, επιφυλάχθηκε δε ως προς τα δικαστικά έξοδα.

39 Η έγγραφη διαδικασία συνεχίστηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου από το στάδιο στο οποίο βρισκόταν, σύμφωνα με το άρθρο 119, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας.

40 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 29 Ιουλίου 2004 (υπόθεση Τ-337/04), ο Α. Πιτσιόρλας άσκησε αγωγή αποζημιώσεως κατά του Συμβουλίου και της ΕΚΤ.

41 Δεδομένου ότι η σύνθεση των τμημάτων του Πρωτοδικείου μεταβλήθηκε από 13ης Σεπτεμβρίου 2004, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε, ως πρόεδρος, στο πέμπτο τμήμα, στο οποίο, κατά συνέπεια, ανατέθηκε η υπό κρίση υπόθεση.

42 Με διάταξη του προέδρου του πέμπτου τμήματος του Πρωτοδικείου, της 26ης Απριλίου 2005, οι υποθέσεις Τ-3/00 και Τ-337/04 ενώθηκαν προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας.

43 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία σε αμφότερες τις υποθέσεις και, στο πλαίσιο μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, να θέσει ορισμένες ερωτήσεις στους καθών καθώς και να τους ζητήσει να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα.

44 Με έγγραφα που περιήλθαν στη Γραμματεία στις 15 και 16 Μαρτίου 2007, η ΕΚΤ και το Συμβούλιο απάντησαν στις ερωτήσεις και προσκόμισαν τα ζητηθέντα έγγραφα.

45 Με επιστολές που περιήλθαν στη Γραμματεία στις 16 και 21 Μαρτίου 2007, ο προσφεύγων κατέθεσε νέα στοιχεία στη δικογραφία όσον αφορά τη φορολογική του κατάσταση καθώς και παρατηρήσεις επί του περιεχομένου της εκθέσεως ακροατηρίου.

46 Ο προσφεύγων δεν εμφανίστηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 29ης Μαρτίου 2007 και μόνοι οι καθών αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου.

Α — *Αιτήματα στην υπόθεση Τ-3/00*

47 Με το δικόγραφο της προσφυγής του, ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει παραδεκτή την προσφυγή·

— να ακυρώσει την απόφαση του Συμβουλίου·

— να ακυρώσει τις επιστολές της ΕΚΤ της 6ης Ιουλίου και της 8ης Νοεμβρίου 1999·

— να διατάξει αποδείξεις για να διευκρινιστούν οι συνθήκες εκδόσεως των αποφάσεων του Συμβουλίου και της ΕΚΤ·

— να καταδικάσει το Συμβούλιο και την ΕΚΤ στα δικαστικά έξοδα.

48 Με το υπόμνημα απαντήσεως, ο προσφεύγων ζητεί, επιπλέον, από το Πρωτοδικείο:

— να διατάξει αποδείξεις προκειμένου να καθοριστεί πότε, υπό ποιες συνθήκες και στο πλαίσιο ποιας έννομης, ή ενδεχομένως συμβατικής, σχέσεως περιήλθε στην κατοχή της ΕΚΤ η έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής με τίτλο «Ενίσχυση του ΕΝΣ — Έκθεση του προέδρου της Νομισματικής Επιτροπής στην άτυπη σύνοδο των Υπουργών Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων», της 12ης Σεπτεμβρίου 1987, που βρίσκεται στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών·

— να υποχρεώσει την ΕΚΤ να προσκομίσει τα πρακτικά της συνεδριάσεως του διοικητικού συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 1999, ή οποιασδήποτε άλλης ημερομηνίας, ώστε να διαπιστωθούν η μεταχείριση που επιφυλάχθηκε στην αίτησή του και οι περιστάσεις υπό τις οποίες συντάχθηκε η επιστολή της ΕΚΤ της 8ης Νοεμβρίου 1999·

— να ζητήσει από την ΕΚΤ να προσκομίσει στατιστικά στοιχεία για την πρόσβαση στα έγγραφά της στο διάστημα από 1ης Ιουνίου 1998 έως 31 Μαΐου 2000·

— να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα αμφοτέρων των δικών (συμπεριλαμβανομένης της υποθέσεως C-193/01 P).

49 Το Συμβούλιο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στο σύνολο των δικαστικών εξόδων, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της υποθέσεως C-193/01 P.

50 Η ΕΚΤ ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή, επικουρικώς, ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Β — *Αιτήματα στην υπόθεση Τ-337/04*

51 Ο ενάγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να υποχρεώσει τους εναγομένους να του καταβάλουν, αλληλεγγύως και εις ολόκληρο, πρώτον, ως υλική αποζημίωση, το ποσό που θα προκύψει από τους σχετικούς υπολογισμούς αμοιβών της αντίστοιχης των προσόντων του θέσεως

απασχολήσεως στην ΕΚΤ, για το χρονικό διάστημα από τον Απρίλιο του 2001 έως και τρεις μήνες μετά την έκδοση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, εάν είναι θετική για αυτόν, μείον τα εισοδήματά του ως δικηγόρου κατά την ίδια περίοδο, και, δεύτερον, ως ηθική βλάβη, το ποσό των 90 000 ευρώ, με τον νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής·

— να καταδικάσει τους εναγομένους στα δικαστικά και «εξώδικα» έξοδά του.

52 Το Συμβούλιο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τον ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.

53 Η ΕΚΤ ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή καθ' όλα τα αιτήματά της ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τον ενάγοντα στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Επί του ακυρωτικού αιτήματος

Α — *Επί του παραδεκτού*

54 Η ΕΚΤ προβάλλει διάφορες ενστάσεις απαραδέκτου κατά της προσφυγής ακυρώσεως καθόσον αυτή βάλλει κατά των από 6 Ιουλίου και 8 Νοεμβρίου 1999 επιστολών της.

1. *Επί της υπάρξεως πράξεων δεκτικών προσφυγής*

55 Η ΕΚΤ υποστηρίζει, πρώτον, ότι η επιστολή που απηύθυνε στον προσφεύγοντα στις 6 Ιουλίου 1999 δεν είχε χαρακτήρα αποφάσεως.

56 Πρέπει, προκαταρκτικώς, να υπομνησθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 35, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ, τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα μπορούν να ελέγχουν ή να ερμηνεύουν τις πράξεις ή παραλείψεις της ΕΚΤ στις περιπτώσεις και υπό τους όρους που καθορίζει η Συνθήκη ΕΚ, υπό την επιφύλαξη του ειδικού καθεστώτος που προβλέπει το άρθρο 36, παράγραφος 2, του καταστατικού του ΕΣΚΤ για τις διαφορές μεταξύ της ΕΚΤ και των υπαλλήλων της. Εφόσον η υπό κρίση προσφυγή ακυρώσεως δεν αφορά διαφορά μεταξύ της ΕΚΤ και των υπαλλήλων της, το παραδεκτό της πρέπει να εξεταστεί βάσει των προϋποθέσεων του άρθρου 230 ΕΚ, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 35, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ (διάταξη του Πρωτοδικείου της 18ης Απριλίου 2002, Τ-238/00, IPSO και USE κατά ΕΚΤ, Συλλογή 2002, σ. II-2237, σκέψη 43).

57 Κατά το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο μπορεί, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις των τριών πρώτων εδαφίων του ίδιου άρθρου, να ασκήσει

προσφυγή «κατά των αποφάσεων που απευθύνονται σ' αυτό, καθώς και κατά αποφάσεων που, αν και εκδίδονται ως κανονισμοί ή αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο, το αφορούν άμεσα και ατομικά».

58 Κατά τη νομολογία, δεν αρκεί να έχει σταλεί ένα έγγραφο από ένα κοινοτικό όργανο στον αποδέκτη του, σε απάντηση αιτήσεως που υπέβαλε ο τελευταίος, για να μπορεί να χαρακτηριστεί το έγγραφο αυτό ως απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ, παρέχουσα το δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Οκτωβρίου 1993, Τ-83/92, Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-1169, σκέψη 30 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Πράξεις ή αποφάσεις που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ, αποτελούν μόνον τα μέτρα που παράγουν υποχρεωτικά έννομα αποτελέσματα, τα οποία είναι ικανά να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας ουσιωδώς την έννομη κατάστασή του (απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1998, C-68/94 και C-30/95, Γαλλία κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-1375, σκέψη 62, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Μαρτίου 2000, Τ-125/97 και Τ-127/97, Coca-Cola κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-1733, σκέψη 77).

59 Στην υπό κρίση περίπτωση, δεν αμφισβητείται, καταρχάς, ότι, αφού παρέλαβε αίτηση του προσφεύγοντος, βάσει της αποφάσεως 1999/284, για πρόσβαση στη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg, η ΕΚΤ, με επιστολή της 6ης Ιουλίου 1999, ανέφερε στον ενδιαφερόμενο ότι τα έγγραφα που προέρχονταν από την Επιτροπή των Διοικητών δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 1999/284, αλλά σε εκείνο του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού της κανονισμού, που προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η πρόσβαση στα έγγραφα της Επιτροπής των Διοικητών είναι ελεύθερη μετά την παρέλευση 30ετίας.

60 Φαίνεται, συνεπώς, ότι η ΕΚΤ, με την επιστολή της 6ης Ιουλίου 1999, περιορίστηκε να διευκρινίσει τους κανόνες που ίσχυαν για την αίτηση ανακοινώσεως εγγράφων που είχε υποβάλει ο προσφεύγων, ο οποίος, εξάλλου, συμμορφώθηκε προς τις υποδείξεις της ΕΚΤ υποβάλλοντάς της νέα αίτηση προσβάσεως βάσει του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού του οργανισμού αυτού.

61 Όπως αναγνωρίζει ο ίδιος ο προσφεύγων, η επιστολή της 6ης Ιουλίου 1999 έχει καθαρά ενημερωτικό χαρακτήρα και δεν συνιστά πράξη δεκτική προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ. Κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη καθόσον σκοπεί στην ακύρωση της εν λόγω επιστολής.

62 Η ΕΚΤ αναφέρει, δεύτερον, ότι η επιστολή της 8ης Νοεμβρίου 1999, την οποία επίσης αναφέρει ο προσφεύγων στα αιτήματά του, είχε ως σκοπό να τον ενημερώσει για την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της 21 Οκτωβρίου 1999 να μην του επιτρέψει την πρόσβαση στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών.

63 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι η επιστολή της 8ης Νοεμβρίου 1999 είναι το μόνο έγγραφο που έλαβε ο προσφεύγων ως απάντηση στην αίτηση που υπέβαλε βάσει του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ και ότι η εν λόγω επιστολή αναφέρει μεν ότι το «διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε» να μην επιτρέψει στον προσφεύγοντα την πρόσβαση στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών, ουδόλως όμως μνημονεύει μια συγκεκριμένη ημερομηνία λήψεως της εν λόγω αποφάσεως, ενώ την ημερομηνία της 21ης Οκτωβρίου 1999 η ΕΚΤ την ανέφερε με το υπόμνημα αντικρούσεως.

64 Κατόπιν αιτήσεως του Πρωτοδικείου, η ΕΚΤ προσκόμισε διάφορα έγγραφα που επιβεβαιώνουν την ύπαρξη της προβαλλομένης αποφάσεως και, ιδίως, απόσπασμα των πρακτικών της 29ης συνεδριάσεως του διοικητικού συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 1999.

65 Πρέπει, συνεπώς, να διαπιστωθεί ότι η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 1999 περί απορρίψεως της αιτήσεως του προσφεύγοντος για πρόσβαση στα έγγραφα δεν επισημοποιήθηκε έναντι του τελευταίου παρά με την πράξη κοινοποιήσεώς της και, επομένως, να ερμηνευθεί το αίτημα του προσφεύγοντος ως αποσκοπούν στην ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως, όπως αυτή του ανακοινώθηκε στις 8 Νοεμβρίου 1999.

66 Πρέπει ακόμα να σημειωθεί ότι, αφού υποστήριξε το απαράδεκτο της προσφυγής λόγω του ότι η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 1999 συνιστούσε πράξη γενικής ισχύος κατά τη οποίας ο προσφεύγων δεν νομιμοποιούνταν να προσφύγει, η ΕΚΤ, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αναγνώρισε τον ατομικό χαρακτήρα του εν λόγω μέτρου και παραιτήθηκε από την υπό κρίση ένσταση απαραδέκτου, πράγμα που σημειώθηκε στα πρακτικά της συνεδριάσεως.

67 Δεδομένου ότι η ένσταση απαραδέκτου που αντλείται από την έλλειψη ενεργητικής νομιμοποιήσεως του προσφεύγοντος συνιστά λόγο δημοσίας τάξεως που μπορεί και πρέπει να εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από τον κοινοτικό δικαστή (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004, C-298/00 P, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-4087, σκέψη 35), το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 3, του καταστατικού του ΕΣΚΤ, το διοικητικό συμβούλιο θέσπισε, στις 7 Ιουλίου 1998, εσωτερικό κανονισμό καθορίζοντα την εσωτερική οργάνωση της ΕΚΤ προς διασφάλιση της χρηστής διοικήσεως, ο οποίος περιέχει ένα άρθρο 23 που τιτλοφορείται, όπως διατυπώθηκε με την τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού της 22ας Απριλίου 1999, «Εμπιστευτικότητα και πρόσβαση σε έγγραφα και αρχεία της ΕΚΤ».

68 Δεν αμφισβητείται ότι η διάταξη αυτή, η οποία έχει γενική διατύπωση, εφαρμόζεται δε επί καταστάσεων αντικειμενικώς καθοριζομένων και παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι κατηγοριών προσώπων που προσδιορίζονται κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο, έχει γενική ισχύ.

69 Πρέπει να τονιστεί ότι ο προσφεύγων δεν ζήτησε ούτε του αρνήθηκαν την τροποποίηση ή την ανάκληση του άρθρου 23 του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, αλλ' απλώς ζήτησε την εφαρμογή του άρθρου αυτού και, ειδικότερα, της παραγράφου 3. Υπό τις συνθήκες αυτές, η νομολογία σύμφωνα με την οποία η άρνηση κοινοτικού οργάνου να προβεί στην ανάκληση ή στην τροποποίηση μιας πράξεως δεν μπορεί να συνιστά, αυτή καθαυτήν, πράξη της οποίας η νομιμότητα μπορεί να ελεγχθεί, σύμφωνα με το άρθρο 230 ΕΚ, παρά μόνον αν η πράξη που το κοινοτικό όργανο αρνείται να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει θα μπορούσε η ίδια να προσβληθεί δυνάμει της διατάξεως αυτής (βλ. προμνησθείσα στη σκέψη 58 απόφαση Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 31 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία), δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω.

70 Αντίθετα προς τους αρχικούς ισχυρισμούς της ΕΚΤ, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ έχει ως μοναδικό σκοπό να επιτρέπει στο διοικητικό συμβούλιο να συντομεύει την περίοδο εμπιστευτικότητας βάσει αποκλειστικά του περιεχομένου του ή των σχετικών εγγράφων και να εκδίδει, προς τούτο, πράξη παράγουσα αποτέλεσμα erga omnes.

71 Ασφαλώς, το Συμβούλιο μπορεί με δική του πρωτοβουλία, βάσει της προμνησθείσας διατάξεως, να συντομεύσει την τριακονταετή περίοδο εμπιστευτικότητας για ορισμένα έγγραφα ή μια κατηγορία εγγράφων και να επιτρέψει έτσι την πρόσβαση σε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο.

72 Ωστόσο, σκοπός του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ είναι να παράσχει στο κοινό το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση συντομεύσεως της περιόδου εμπιστευτικότητας· υπενθυμίζεται ότι τίποτε δεν εμποδίζει μια ρύθμιση σχετικά με την εσωτερική οργάνωση των εργασιών ενός θεσμικού οργάνου να παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων (απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Απριλίου 1996, C-58/94, Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1996, σ. I-2169, σκέψη 38). Δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, που αποτελεί διάταξη γενικής ισχύος, οποιοσδήποτε μπορεί συνεπώς να ζητήσει την πρόσβαση σε οποιοδήποτε από τα έγγραφα που διατηρούνται στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών, ακόμα και προτού παρέλθει 30ετία.

73 Η γενική διατύπωση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ επιτρέπει να συναχθεί ότι το γεγονός ότι η πράξη που εκδίδει το διοικητικό συμβούλιο βάσει της διατάξεως αυτής μπορεί, σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, να εμφανίζει γενικό χαρακτήρα δεν αποκλείει το ενδεχόμενο η εν λόγω πράξη να συνιστά ατομικό μέτρο σε άλλη περίπτωση, όταν πρόκειται για αρνητική πράξη που εκδόθηκε κατόπιν αιτήσεως ιδιώτη προς την ΕΚΤ, αφού ελήφθησαν υπόψη η κατάσταση του τελευταίου και τα προβαλλόμενα ατομικά συμφέροντα, και η οποία, κατόπιν, κοινοποιήθηκε απευθείας στον ενδιαφερόμενο.

74 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η τελευταία αυτή περίπτωση αντιστοιχεί απολύτως στις πραγματικές περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, όπως αυτές προκύπτουν από τη σχηματισθείσα ενώπιον του Πρωτοδικείου δικογραφία.

75 Δεν αμφισβητείται ότι ο προσφεύγων, με επιστολή της 27ης Ιουλίου 1999, υπέβαλε στην ΕΚΤ αίτηση συντομεύσεως της περιόδου εμπιστευτικότητας βάσει του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού, ώστε να μπορέσει να λάβει γνώση των εγγράφων που αφορούν τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg, και τούτο υποστηρίζοντας ότι τα έγγραφα αυτά ήταν σημαντικά για τις ανάγκες της διατριβής του.

76 Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε με την αιτιολογία, που παρατίθεται στην επιστολή της 8ης Νοεμβρίου 1999, ότι στον προσφεύγοντα είχαν ήδη κοινοποιηθεί δύο συναφή έγγραφα και ότι, εφόσον ο προσφεύγων διέθετε όλες τις ουσιώδεις πληροφορίες σχετικά με τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg, οι ερευνητικές του εργασίες μπορούσαν να προχωρήσουν και να τελεσφορήσουν.

77 Τέλος, ο προσφεύγων είναι ο μοναδικός αποδέκτης της αποφάσεως του διοικητική συμβουλίου που του γνωστοποιήθηκε με την επιστολή της 8ης Νοεμβρίου 1999.

78 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι η πράξη που εξέδωσε το διοικητικό συμβούλιο στις 21 Οκτωβρίου 1999, όπως κοινοποιήθηκε με επιστολή της 8ης Νοεμβρίου 1999 (στο εξής: απόφαση της ΕΚΤ), συνιστά όντως ατομική απόφαση κατά της οποίας ο προσφεύγων μπορεί παραδεκτώς να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως.

2. *Επί του εκπρόθεσμου χαρακτήρα της προσφυγής ακυρώσεως*

79 Η ΕΚΤ υποστηρίζει ότι το πρώτο δικόγραφο που κατέθεσε ο προσφεύγων στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 4 Ιανουαρίου 2000 περιέχει συγχρόνως αίτηση χορηγήσεως του ευεργετήματος πενίας και άσκηση προσφυγής δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, υπογράφεται δε από τον ίδιο τον προσφεύγοντα και όχι από άλλο δικηγόρο, κατά παράβαση του άρθρου 43, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου και του άρθρου 17, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, όπως οι διατάξεις αυτές ερμηνεύονται από το Δικαστήριο (διάταξη του Δικαστηρίου της 5ης Δεκεμβρίου 1996, C-174/96 P, Lopes κατά Δικαστηρίου, Συλλογή 1996, σ. I-6401). Το δεύτερο δικόγραφο που κατατέθηκε στις «7 Φεβρουαρίου 2000» και είναι δεόντως υπογεγραμμένο από τρίτο δικηγόρο δεν μπορεί, κατά την ΕΚΤ, να θεραπεύσει αναδρομικώς το αρχικό δικονομικό ελάττωμα, καθόσον η δίμηνη προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής είχε λήξει στις 13 Ιανουαρίου 2000.

80 Πρέπει, συναφώς, να παρατηρηθεί ότι το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης, που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 20 Ιανουαρίου 2000, φέρει την υπογραφή δικηγόρου εντεταλμένου από τον προσφεύγοντα και, συνεπώς, είναι σύμφωνο προς τις επιταγές του άρθρου 17, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και του άρθρου 43, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, όπως ίσχυαν τότε.

81 Υπό τις συνθήκες αυτές, απομένει να εξεταστεί κατά πόσον η προσφυγή ασκήθηκε εντός της προθεσμίας των δύο μηνών που προβλέπει το άρθρο 230 ΕΚ, παρεκτεινομένης κατά δέκα ημέρες λόγω αποστάσεως, όπως ίσχυε για τους διαδίκους που είχαν τη συνήθη κατοικία τους στην Ελλάδα σύμφωνα με την τότε ισχύουσα απόφαση του Δικαστηρίου, πριν από την τροποποίηση του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου που τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2001.

82 Εν προκειμένω, στις 13 Νοεμβρίου 1999 έλαβε ο προσφεύγων γνώση της από 8 Νοεμβρίου 1999 επιστολής της ΕΚΤ που τον ενημέρωνε για την απόρριψη της αιτήσεώς

του από το διοικητικό συμβούλιο. Συνεπώς, η προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής έληγε στις 23 Ιανουαρίου 2000, λαμβανομένης υπόψη της παρεκτάσεως των δέκα ημερών λόγω αποστάσεως, την οποία παρέλειψε η ΕΚΤ στην επιχειρηματολογία της. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων άσκησε την προσφυγή του στις 20 Ιανουαρίου 2000, και όχι στις 7 Φεβρουαρίου 2000 όπως εσφαλμένως αναφέρει η ΕΚΤ στο υπόμνημα αντικρούσεως, η ένσταση απαραδέκτου που αντλείται από το εκπρόθεσμο της προσφυγής είναι αβάσιμη.

3. *Επί του καταχρηστικού χαρακτήρα της προσφυγής*

83 Η ΕΚΤ υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι «αβάσιμη» και έχει ασκηθεί κακοβούλως, στο μέτρο που η ΕΚΤ ικανοποίησε κατ' ουσίαν το αίτημα του προσφεύγοντος.

84 Το Πρωτοδικείο δεν μπορεί να δεχθεί την επιχειρηματολογία αυτή.

85 Πρέπει, καταρχάς, να υπομνησθεί ότι, κατά την ΕΚΤ, η Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg δεν αντιστοιχεί σε ένα ενιαίο έγγραφο, αλλά απαρτίζεται από ένα σύνολο εγγράφων που έχουν τη μορφή εκθέσεων και πρακτικών των συνεδριάσεων της Επιτροπής των Διοικητών και της Νομισματικής Επιτροπής. Η ΕΚΤ διευκρίνισε έτσι ότι η Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg αποτελούνταν από την «έκθεση της Επιτροπής των Διοικητών σχετικά με την ενίσχυση του ΕΝΣ» και από μια έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής με τίτλο «Ενίσχυση του ΕΝΣ — Έκθεση του προέδρου της Νομισματικής Επιτροπής στην άτυπη σύνοδο των Υπουργών Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων στο Nyborg, 12 Σεπτεμβρίου 1987».

86 Πρέπει, περαιτέρω, να παρατηρηθεί ότι φαίνεται τουλάχιστον παράδοξος ο ισχυρισμός της ΕΚΤ ότι παρέσχε στον προσφεύγοντα δύο κείμενα, άλλα από τα ανωτέρω αναφερόμενα, περιλαμβάνοντα πληροφοριακά στοιχεία που «δίνουν μια πλήρη εικόνα σχετικά με τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg», ενώ του αρνήθηκε την πρόσβαση στη συμφωνία αυτή με την —παρασχεθείσα με τα υπομνήματά της— αιτιολογία ότι το περιεχόμενό της είναι εμπιστευτικό.

87 Η ΕΚΤ προσθέτει ότι η «έκθεση της Επιτροπής των Διοικητών για την ενίσχυση του ΕΝΣ δεν θα συνεισέφερε νέα σχετικά στοιχεία», παρασιωπώντας έτσι την προμνησθείσα έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής.

88 Αρκεί, στην πραγματικότητα, η διαπίστωση ότι το διοικητικό συμβούλιο αρνήθηκε να συντομεύσει την 30ετή περίοδο εμπιστευτικότητας και, ως εκ τούτου, να παράσχει πρόσβαση στα έγγραφα που απαρτίζουν τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg στην οποία αναφερόταν η αίτηση του προσφεύγοντος. Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το αίτημα του προσφεύγοντος ικανοποιήθηκε και ότι, συνεπώς, η προσφυγή του στερείται αντικειμένου.

89 Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι πρόσωπο στο οποίο δεν έχει επιτραπεί η πρόσβαση σε έγγραφο ή σε τμήμα εγγράφου έχει ήδη, εκ του γεγονότος αυτού και μόνον, συμφέρον στην ακύρωση της αρνητικής αποφάσεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Ιουνίου 1998, Τ-174/95, Svenska Journalistförbundet κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. II-2289, σκέψη 67).

90 Όσον αφορά, τέλος, τον ισχυρισμό περί κακόβουλης ασκήσεως της προσφυγής εκ μέρους του προσφεύγοντος, το ζήτημα αυτό ουδεμία ασκεί επιρροή στο πλαίσιο της εξετάσεως του παραδεκτού της προσφυγής και άπτεται των δικαστικών εξόδων.

4. *Επί της αναρμοδιότητας της ΕΚΤ να επιτρέψει την πρόσβαση στην έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής*

91 Η ΕΚΤ ισχυρίζεται ότι δεν είναι ο κατάλληλος αποδέκτης του αιτήματος προσβάσεως στην έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής, καθόσον ούτε είναι ο συντάκτης της εκθέσεως ούτε ασκεί καθήκοντα φυλάξεως των εγγράφων της Νομισματικής Επιτροπής.

92 Αρκεί η διαπίστωση ότι αυτός ο λόγος είναι αλυσιτελής στο πλαίσιο της εξετάσεως του παραδεκτού της προσφυγής. Οι ισχυρισμοί της ΕΚΤ ως προς την εφαρμογή, εν προκειμένω, του κανόνα του συντάκτη εμπίπτουν στην εκτίμηση της ουσίας της υποθέσεως.

93 Πρέπει, τέλος, να παρατηρηθεί ότι, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η ΕΚΤ επιβεβαίωσε ότι είχε στην κατοχή της την έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής και ότι η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 1999 περί απορρίψεως της αιτήσεως του προσφεύγοντος για πρόσβαση στη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg, που είχε υποβληθεί βάσει του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού της κανονισμού, αφορούσε το σύνολο των εγγράφων που συνθέτουν τη Συμφωνία, συμπεριλαμβανομένης της εκθέσεως της Νομισματικής Επιτροπής, πράγμα που σημειώθηκε στα πρακτικά της συνεδριάσεως.

94 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η ένσταση απαραδέκτου που αντλείται από την αναρμοδιότητα της ΕΚΤ να επιτρέψει την πρόσβαση στην έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής είναι απορριπτέα.

Β — *Επί της ουσίας*

1. *Επί του αιτήματος ακυρώσεως της αποφάσεως του Συμβουλίου*

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

95 Προς στήριξη του αιτήματός του, ο προσφεύγων προβάλλει τρεις λόγους ακυρώσεως αντλούμενους, πρώτον, από την παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, δεύτερον, από την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως και, τρίτον, από την παραβίαση της «θεμελιώδους αρχής του κοινοτικού δικαίου περί πρόσβασης των πολιτών στα έγγραφα» και την παράβαση του άρθρου 1 της αποφάσεως 93/731.

96 Ο προσφεύγων υποστηρίζει, πρώτον, ότι οι αρχές της χρηστής διοικήσεως και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δεν μπορούν να σημαίνουν ή να ανέχονται να μπορεί ένα θεσμικό όργανο όπως το Συμβούλιο να αποκρύπτει την αλήθεια, να ψεύδεται ή να παραπλανά τους διοικουμένους που απευθύνονται σ' αυτό. Εν προκειμένω, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι υπήρξε θύμα συντονισμένης παραπλανήσεως εκ μέρους του Συμβουλίου και της ΕΚΤ. Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο, αφού δήλωσε άγνοια της επίμαχης συμφωνίας, απέκρυψε την ύπαρξη της εκθέσεως της Νομισματικής Επιτροπής και παρέπεμψε τον προσφεύγοντα στην ΕΚΤ, η οποία εσκεμμένως καθυστέρησε να απαντήσει ώστε να καταστήσει αδύνατη την άσκηση προσφυγής κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου λόγω παρελεύσεως της προς τούτο προβλεπομένης προθεσμίας.

97 Κατά τον προσφεύγοντα, η παραβίαση των αρχών αυτών αναγνωρίστηκε εμμέσως πλην σαφώς από το Δικαστήριο, το οποίο, στην προμνησθείσα στη σκέψη 38 απόφαση Πιτσιόρλας, διαπίστωσε την ύπαρξη συγγνωστής πλάνης, οφειλόμενης στην απόκρυψη, εκ μέρους του Συμβουλίου, της εκθέσεως της Νομισματικής Επιτροπής που αποτελεί μέρος της Συμφωνίας Βασιλείας-Nyborg, και απέρριψε την ένσταση απαραδέκτου που είχε προβάλει το Συμβούλιο. Ο προσφεύγων παρατηρεί ότι το Συμβούλιο, παρά τους όρους της αποφάσεως αυτής και αντιφάσκοντας προς το περιεχόμενό της, εξακολουθεί να διατείνεται ότι η πληροφορία που περιέχεται στην απόφασή του της 30ής Ιουλίου 1999 είναι ακριβής.

98 Ο προσφεύγων υποστηρίζει, δεύτερον, ότι η παραπλάνηση εκ μέρους του Συμβουλίου συνεπάγεται αναγκαστικά ότι η απόφασή του δεν ανταποκρίνεται στις επιταγές του άρθρου 253 ΕΚ και του άρθρου 7, παράγραφος 3, της αποφάσεως 93/731 και είναι ακυρωτέα για τον λόγο αυτόν (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1990, C-350/88, Delacre κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-395, σκέψη 15· απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιανουαρίου 1995, T-85/94, Branco κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-45, σκέψη 32, και προμνησθείσα στη σκέψη 89 απόφαση Svenska Journalistförbundet κατά Συμβουλίου, σκέψη 116).

99 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι ο περιεχόμενος στο υπόμνημα αντικρούσεως ισχυρισμός του Συμβουλίου ότι, με την απόφασή του, εφάρμοσε τον «κανόνα του συντάκτη» για να απορρίψει το αίτημα του προσφεύγοντος συνιστά εκ των υστέρων ερμηνεία της εν λόγω αποφάσεως, επισημαίνει δε ότι η απόφαση αυτή δεν μνημονεύει το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως 93/731 ούτε περιέχει την έκφραση «συντάκτης του εγγράφου». Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι ο ισχυρισμός αυτός, τον

οποίο το Δικαστήριο απέρριψε εμμέσως πλην σαφώς με την προμνησθείσα στη σκέψη 38 απόφαση Πιτσιόρλας, δεν μπορεί να συνιστά νόμιμη αιτιολογία της αποφάσεως του Συμβουλίου, καθόσον το όργανο αυτό δεν του παρέσχε τη δυνατότητα να τον αμφισβητήσει στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας και της προσφυγής (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 2001, C-449/98 P, IECC κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-3875, σκέψη 87· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, Τ-252/97, Dürbeck κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-3031, σκέψη 97, και της 12ης Ιουλίου 2001, Τ-204/99, Mattila κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-2265, σκέψη 92).

100 Τρίτον, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η παραπλάνησή του εκ μέρους του Συμβουλίου ενέχει και παραβίαση της «θεμελιώδους αρχής του κοινοτικού δικαίου περί πρόσβασης των πολιτών στα έγγραφα» καθώς και παράβαση του άρθρου 1 της αποφάσεως 93/731. Συνεπώς, η επιχειρηματολογία που προβάλλει όσον αφορά την παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ισχύει και για τον τρίτο προβαλλόμενο λόγο ακυρώσεως.

101 Στο υπόμνημα απαντήσεως, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι τα επιχειρήματα που αναπτύσσει το Συμβούλιο με το υπόμνημα αντικρούσεως όσον αφορά την ιδιότητα της Νομισματικής Επιτροπής ως τρίτου συνιστούν άρνηση εφαρμογής της αποφάσεως 93/731 και είναι αβάσιμα, καθόσον οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 2, παράγραφος 2, της εν λόγω αποφάσεως, όσον αφορά τον κανόνα του συντάκτη, δεν πληρούνται εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, λαμβανομένων υπόψη των αρμοδιοτήτων της, η Νομισματική Επιτροπή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί τρίτος σε σχέση προς το Συμβούλιο.

102 Ο προσφεύγων υπογραμμίζει, τέλος, ότι το Συμβούλιο, καίτοι ισχυρίζεται ότι εφάρμοσε εν προκειμένω τον κανόνα του συντάκτη του εγγράφου, απέφυγε να προσδιορίσει τον σημερινό κάτοχο της εκθέσεως της Νομισματικής Επιτροπής, πράγμα που αντίκειται στην αρχή της διαφάνειας την οποία διακηρύσσει το Συμβούλιο.

103 Το Συμβούλιο ζητεί την απόρριψη των λόγων ακυρώσεως που προβάλλει ο προσφεύγων.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

104 Πρέπει, καταρχάς, να προσδιοριστεί το αντικείμενο της προσφυγής ακυρώσεως που άσκησε ο προσφεύγων κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου.

105 Υπενθυμίζεται ότι, στην απόφασή του, το Συμβούλιο ανέφερε ότι η Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg αποτελούνταν από την έκθεση της Επιτροπής των Διοικητών και ότι ο προσφεύγων όφειλε να απευθυνθεί απευθείας στους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών ή στην ΕΚΤ. Δεν αμφισβητείται ότι, στην απόφαση αυτή, το Συμβούλιο δεν μνημόνευσε την έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής.

106 Από την επιστολή της ΕΚΤ της 8ης Νοεμβρίου 1999 προκύπτει ότι η Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg αποτελείται από ένα σύνολο εγγράφων υπό τη μορφή διαφόρων εκθέσεων και πρακτικών των συνεδριάσεων της Επιτροπής των Διοικητών και της Νομισματικής Επιτροπής. Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η ΕΚΤ διευκρίνισε ότι η εν λόγω συμφωνία αποτελούνταν, αφενός, από μια έκθεση της Επιτροπής των Διοικητών με τίτλο «Έκθεση της Επιτροπής των Διοικητών σχετικά με την ενίσχυση του ΕΝΣ» και, αφετέρου, από μια έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής με τίτλο «Ενίσχυση του ΕΝΣ — Έκθεση του προέδρου της Νομισματικής Επιτροπής στην άτυπη σύνοδο των Υπουργών Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων στο Nyborg, 12 Σεπτεμβρίου 1987».

107 Με την προσφυγή, η οποία ασκήθηκε αφού ο προσφεύγων είχε λάβει γνώση του ποια ακριβώς έγγραφα αποτελούσαν τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg, ο ενδιαφερόμενος ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως του Συμβουλίου που «[τ]ου στέρησ[ε] συνολικά το δικαίωμά [τ]ου πρόσβασης στη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg», χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις ως προς τα έγγραφα που αποτελούν τη συμφωνία αυτή.

108 Από τη διατύπωση αυτή προκύπτει ότι ο προσφεύγων προσβάλλει την απόφαση του Συμβουλίου καθόσον συνιστά άρνηση να του ανακοινωθούν τα έγγραφα που προέρχονταν τόσο από την Επιτροπή των Διοικητών όσο και από τη Νομισματική Επιτροπή, στο μέτρο που η σιωπή του Συμβουλίου όσον αφορά τα τελευταία αυτά έγγραφα ισοδυναμεί με απορριπτική απόφαση.

109 Πρέπει, συναφώς, να υπομνησθεί ότι, προς εξασφάλιση αποτελεσματικής ένδικης προστασίας των αιτούντων πρόσβαση στα έγγραφα, οι οποίοι λαμβάνουν απαντήσεις της διοικήσεως σύμφωνα με τις οποίες τα ζητούμενα έγγραφα δεν βρίσκονται στην κατοχή της ή δεν υπάρχουν, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι οι απαντήσεις αυτές συνιστούν πράξεις έχουσες ως αποτέλεσμα την άρνηση της προσβάσεως στα έγγραφα και οι οποίες θίγουν τα συμφέροντα των αιτούντων την πρόσβαση και είναι, συνεπώς, δεκτικές προσφυγής [απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Ιουνίου 2002, Τ-311/00, British American Tobacco (Investments) κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2781, σκέψεις 31 και 32].

110 Πρέπει, περαιτέρω, να υπογραμμιστεί ότι η εξέταση των τριών λόγων ακυρώσεως που προβάλλει ο προσφεύγων, όπως αυτοί υπομνήσθηκαν ανωτέρω στη σκέψη 95, καταδεικνύει ότι στηρίζονται, κατά μεγάλο μέρος, στην ίδια επιχειρηματολογία, σύμφωνα με την οποία το Συμβούλιο και η ΕΚΤ, σε συνεννόηση μεταξύ τους, παραπλάνησαν τον προσφεύγοντα, το μεν ένα αποκρύπτοντας την ύπαρξη της εκθέσεως της Νομισματικής Επιτροπής για την ενίσχυση του ΕΝΣ, η δε δεύτερη καθυστερώντας την απόφαση αρνήσεως της προσβάσεως, όπου γίνεται αναφορά στην έκθεση αυτή, η οποία δεν ελήφθη παρά μετά την εκπνοή της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου.

Επί του ισχυρισμού περί παραπλανήσεως εκ μέρους του Συμβουλίου

111 Από τα δικόγραφα του προσφεύγοντος προκύπτει ότι η εκ μέρους του Συμβουλίου παραπλάνηση συνεπάγεται αναγκαστικά, πρώτον, παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, δεύτερον, παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως και, τρίτον, προσβολή του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα το οποίο καθιερώνει η απόφαση 93/731. Κατά τον προσφεύγοντα, η παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης αναγνωρίστηκε εμμέσως πλην σαφώς από το Δικαστήριο, το οποίο, με την προμνησθείσα στη σκέψη 38 απόφαση Πιτσιόρλας, διαπίστωσε την ύπαρξη συγγνωστής πλάνης οφειλόμενης στην απόκρυψη, εκ μέρους του Συμβουλίου, της εκθέσεως της Νομισματικής Επιτροπής.

112 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή στο μέτρο που στηρίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση, υπό την έννοια ότι το περιεχόμενο της δικογραφίας που υποβλήθηκε στο Πρωτοδικείο δεν επιτρέπει να συναχθεί ότι το Συμβούλιο τήρησε στάση αποκρύψεως τόσο όσον αφορά τη φύση των εγγράφων που απαρτίζουν τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg όσο και τη δυνατότητα προσβάσεως σ' αυτά.

113 Οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος περί παραπλανήσεως και συμπαιγνιακών τακτικών οφείλονται προδήλως σε καταχρηστική διεύρυνση της λύσεως στην οποία κατέληξε το Δικαστήριο με την προμνησθείσα στη σκέψη 38 απόφαση Πιτσιόρλας.

114 Με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο αναίρεσε διάταξη του Πρωτοδικείου που κήρυξε απαράδεκτη, ως εκπρόθεσμη, την προσφυγή ακυρώσεως που είχε ασκήσει ο προσφεύγων κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου, με την αιτιολογία ότι το Πρωτοδικείο είχε ερμηνεύσει εσφαλμένα την έννοια της συγγνωστής πλάνης, προκρίνοντας μια περιοριστική ερμηνεία της έννοιας αυτής. Το Δικαστήριο ανέφερε ότι, αυτή καθαυτήν, η πλήρης γνώση του οριστικού χαρακτήρα μιας αποφάσεως καθώς και της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής βάσει του άρθρου 230 ΕΚ δεν αποκλείει

το ενδεχόμενο ένας ιδιώτης να μπορεί να επικαλεστεί συγγνωστή πλάνη ικανή να δικαιολογήσει το εκπρόθεσμο της προσφυγής του, καθόσον, κατά πάγια νομολογία, μια τέτοια πλάνη μπορεί να προκληθεί, ιδίως, στην περίπτωση που το εμπλεκόμενο κοινοτικό όργανο ακολούθησε συμπεριφορά δυνάμενη να προκαλέσει, από μόνη της ή σε καθοριστικό βαθμό, επιτρεπτή σύγχυση σε καλόπιστο πολίτη και σε συναλλασσόμενο έχοντα τη συνήθη ενημέρωση και επιδεικνύοντα όλη την απαιτούμενη επιμέλεια (προμνησθείσα στη σκέψη 38 απόφαση Πιτσιόρλας, σκέψη 24).

115 Το Δικαστήριο παρατήρησε ότι ο προσφεύγων, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριακών στοιχείων που του παρέσχε το Συμβούλιο, δεν είχε κανένα λόγο να προσβάλει «μια απόφαση απορρίπτουσα το αίτημά του περί προσβάσεως σ' ένα έγγραφο την ύπαρξη του οποίου αρνούνταν κατ' ουσίαν το Συμβούλιο» και ότι μόλις στις 13 Νοεμβρίου 1999, ήτοι τέσσερις σχεδόν εβδομάδες μετά τη λήξη της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου, πληροφορήθηκε ο προσφεύγων από την ΕΚΤ ότι η Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg περιλαμβάνει εκθέσεις και πρακτικά που είχαν ως συντάκτες τόσο την Επιτροπή των Διοικητών όσο και τη Νομισματική Επιτροπή (προμνησθείσα στη σκέψη 38 απόφαση Πιτσιόρλας, σκέψη 34).

116 Το Δικαστήριο κατέληξε ότι, εφόσον ο προσφεύγων άσκησε την προσφυγή του κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου στις 20 Ιανουαρίου 2000, ήτοι εντός εύλογης προθεσμίας αφότου είχε λάβει γνώση του πληροφοριακού αυτού στοιχείου που του παρέσχε η ΕΚΤ, το εκπρόθεσμο της προσφυγής έπρεπε να θεωρηθεί ότι συνιστούσε συγγνωστή πλάνη (προμνησθείσα στη σκέψη 38 απόφαση Πιτσιόρλας, σκέψη 35).

117 Από τα διαλαμβανόμενα στην προμνησθείσα στη σκέψη 38 απόφαση Πιτσιόρλας δεν μπορεί να συναχθεί ότι το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι το Συμβούλιο απέκρυψε εσκεμμένως την ύπαρξη της εκθέσεως της Νομισματικής Επιτροπής και ότι, κατά συνέπεια, το όργανο αυτό παραβίασε τις αρχές της χρηστής διοικήσεως και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

118 Ασφαλώς, το Δικαστήριο έκρινε ότι η απόφαση του Συμβουλίου της 30ής Ιουλίου 1999 ήταν ικανή να παραπλανήσει τον προσφεύγοντα, διότι δεν μνημόνευε ένα

έγγραφο που περιλαμβανόταν στη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg και του οποίου η ύπαρξη αποκαλύφθηκε στη συνέχεια, με την επιστολή της ΕΚΤ της 8ης Νοεμβρίου 1999, και προκάλεσε έτσι στον προσφεύγοντα επιτρεπτή σύγχυση δικαιολογούσα το ότι ο τελευταίος δεν προσέβαλε εμπροθέσμως την εν λόγω απόφαση.

119 Φαίνεται, συνεπώς, ότι η εκπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου οφείλεται στην παροχή πληροφορίας η οποία, εκ των υστέρων, αποδείχθηκε μερικώς ανακριβής, χωρίς το Δικαστήριο να διαπιστώσει, συναφώς, την υποτιθέμενη κακή πίστη του Συμβουλίου και παρά το γεγονός ότι ο προσφεύγων στήριξε την αίτηση αναιρέσεώς του επικαλούμενος συμπαιγνία του Συμβουλίου και της ΕΚΤ. Το γεγονός ότι η απάντηση του Συμβουλίου χαρακτηρίστηκε ως παραπλανητική δεν σημαίνει, αναγκαστικά, ότι οφειλόταν σε βούληση εξαπατήσεως του προσφεύγοντος.

120 Το Δικαστήριο άντλησε όλες τις συναφείς συνέπειες στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως που του υποβλήθηκε, καταλήγοντας ότι το εκπρόθεσμο της προσφυγής συνιστούσε συγγνωστή πλάνη, χωρίς καθόλου να ασχοληθεί με την ουσία της διαφοράς, επί της οποίας δεν ήταν σε θέση να αποφανθεί (προμνησθείσα στη σκέψη 38 απόφαση Πιτσιόρλας, σκέψη 32). Το ότι η έννοια της συγγνωστής πλάνης πηγάζει άμεσα από την ανάγκη τηρήσεως των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δεν σημαίνει ότι το Δικαστήριο αναγνώρισε, με την απόφαση Πιτσιόρλας, ότι το Συμβούλιο παραβίασε τις εν λόγω αρχές εκδίδοντας την απόφασή του.

121 Πέραν της ερμηνείας των όρων της προμνησθείσας στη σκέψη 38 αποφάσεως Πιτσιόρλας, τα πραγματικά περιστατικά που υποβάλλονται στην κρίση του Πρωτοδικείου ενισχύουν το συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε παραπλάνηση εκ μέρους του Συμβουλίου.

122 Πράγματι, από τα δικόγραφα της ΕΚΤ προκύπτει ότι όντως αυτή έχει στη φυσική κατοχή της την έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής, που διατηρείται στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών. Μη κατέχοντας το εν λόγω έγγραφο, το Συμβούλιο ευλόγως και επιτρεπτώς αγνοούσε την ύπαρξή του.

123 Επομένως, ο προσφεύγων δεν απέδειξε παραπλάνηση εκ μέρους του Συμβουλίου, συνιστάμενη σε απόκρυψη, στην απόφασή του, της εκθέσεως ή άλλων εγγράφων που προέρχονταν από τη Νομισματική Επιτροπή, οπότε η σιωπή του Συμβουλίου όσον αφορά τα έγγραφα της εν λόγω επιτροπής πρέπει να ερμηνευθεί ως εκδήλωση της άγνοιας της υπάρξεώς τους και, συνεπώς, ως έκφραση της ειλικρινούς πεποιθήσεως του Συμβουλίου, όταν εξέδωσε την εν λόγω απόφαση, ότι δεν υπήρχε κανένα έγγραφο που να ανταποκρίνεται στην αίτηση προσβάσεως πλην της εκθέσεως της Επιτροπής των Διοικητών.

124 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η αιτίαση που αντλείται από παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως και προσβολή του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα το οποίο καθιερώνει η απόφαση 93/731, λόγω παραπλανήσεως εκ μέρους του Συμβουλίου, πρέπει να απορριφθεί.

125 Η απόρριψη αυτής της αιτιάσεως δεν εξαντλεί, ωστόσο, την όλη προβληματική που εγείρουν οι τρεις λόγοι αναιρέσεως που αντλούνται από την παραβίαση των αρχών και την παράβαση της υποχρεώσεως και της αποφάσεως που αναφέρθηκαν ανωτέρω.

Επί της προσβολής του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα που καθιερώνει η απόφαση 93/731

126 Πρέπει να υπομνησθεί ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενέκριναν, στις 6 Δεκεμβρίου 1993, κώδικα συμπεριφοράς προς καθορισμό των αρχών που διέπουν την πρόσβαση στα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή των οργάνων αυτών. Ο κώδικας συμπεριφοράς διατυπώνει ιδίως την ακόλουθη αρχή:

«Το κοινό θα έχει την ευρύτερη δυνατή πρόσβαση στα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή της Επιτροπής και του Συμβουλίου.»

127 Εξάλλου, ο κώδικας συμπεριφοράς ορίζει τα εξής:

«Η Επιτροπή και το Συμβούλιο λαμβάνουν τα μέτρα για την εφαρμογή των προαναφερομένων διατάξεων πριν από την 1η Ιανουαρίου 1994.»

128 Για την εξασφάλιση της τηρήσεως αυτής της δεσμεύσεως, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 20 Δεκεμβρίου 1993, την απόφαση 93/731/ΕΚ.

129 Το άρθρο 1 της αποφάσεως 93/731 προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Το κοινό έχει πρόσβαση στα έγγραφα του Συμβουλίου σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει η παρούσα απόφαση.

2. Ως έγγραφο του Συμβουλίου νοείται κάθε γραπτό κείμενο με στοιχεία που έχει στην κατοχή του το Συμβούλιο, ανεξάρτητα από το χρησιμοποιούμενο υλικό φορέα, στον οποίο έχει καταχωρηθεί, με την επιφύλαξη του άρθρου 2, παράγραφος 2.»

130 Το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως 93/731 ορίζει τα εξής:

«Όταν ο συντάκτης του ζητούμενου εγγράφου είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, κράτος μέλος, άλλο θεσμικό ή μη θεσμικό όργανο ή οποιοσδήποτε άλλος εθνικός ή διεθνής οργανισμός, η αίτηση δεν πρέπει να απευθύνεται στο Συμβούλιο, αλλά απευθείας στον συντάκτη του εγγράφου.»

131 Από το άρθρο 1 της αποφάσεως 93/731 προκύπτει ότι η δυνατότητα του Συμβουλίου να δεχθεί αίτηση προσβάσεως στα έγγραφα προϋποθέτει, προδήλως, όχι μόνον ότι τα έγγραφα τα οποία αφορά η εν λόγω αίτηση υπάρχουν [απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Οκτωβρίου 2000, Τ-123/99, JT's Corporation κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-3269, σκέψη 58, και προμνησθείσα στη σκέψη 109 απόφαση British American Tobacco (Investments) κατά Επιτροπής, σκέψη 35], αλλά και ότι βρίσκονται στην κατοχή του οργάνου.

132 Όσον αφορά, πρώτον, τα έγγραφα που προέρχονται από τη Νομισματική Επιτροπή, η ύπαρξή τους αποσιωπήθηκε μεν στην απόφαση του Συμβουλίου της 30ής Ιουλίου 1999, αφότου, όμως, απεστάλη η επιστολή της ΕΚΤ της 30ής Ιουλίου 1999, το υποστατό τους θεωρείται δεδομένο και ουδόλως αποτελεί αντικείμενο συζητήσεως μεταξύ των διαδίκων.

133 Αντιθέτως, το ζήτημα της κατοχής τους συζητείται από τους διαδίκους και πρέπει να λυθεί προκειμένου να δοθεί απάντηση στον λόγο που αντλείται από την προσβολή του προβλεπομένου από την απόφαση 93/731 δικαιώματος προσβάσεως του προσφεύγοντος στα έγγραφα. Πράγματι, το συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε παραπλάνηση εκ μέρους του Συμβουλίου δεν είναι ικανό να εξαντλήσει την προβληματική που άπτεται της προμνησθείσας αιτιάσεως.

134 Το γεγονός ότι η σιωπή του Συμβουλίου όσον αφορά τα έγγραφα που προέρχονται από τη Νομισματική Επιτροπή πρέπει να ερμηνευθεί ως έκφραση της άγνοιας της υπάρξεώς τους δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι τα έγγραφα αυτά δεν βρίσκονταν στην κατοχή του. Θεωρητικά, είναι πιθανόν πλημμελώς διεξαχθείσες έρευνες από τις υπηρεσίες του Συμβουλίου να οδήγησαν το τελευταίο στο ειλικρινές μεν πλην εσφαλμένο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχαν έγγραφα τα οποία, ωστόσο, φυλάσσονταν στα αρχεία του. Μια τέτοια κατάσταση μπορεί να συνιστά παράβαση της αποφάσεως 93/731.

135 Όπως ήδη διευκρινίστηκε, το Συμβούλιο βεβαιώνει ότι τα επίμαχα έγγραφα της Νομισματικής Επιτροπής ή της Επιτροπής των Διοικητών δεν βρίσκονται καν στην κατοχή του.

136 Ο ισχυρισμός αυτός ενισχύεται και από τις δηλώσεις της ΕΚΤ σύμφωνα με τις οποίες τα έγγραφα στα οποία αναφέρεται η αίτηση προσβάσεως, συμπεριλαμβανομένης της εκθέσεως της Νομισματικής Επιτροπής, φυλάσσονται στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών, που διέπονται από το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ.

137 Απαντώντας στις δηλώσεις αυτές, ο προσφεύγων αναφέρει ότι «[κ]άποιο από τα δύο όργανα, Συμβούλιο ή ΕΚΤ, ή και τα δύο συνεχίζουν να αποκρύπτουν την αλήθεια».

138 Παρατηρεί ότι το Συμβούλιο βεβαιώνει ότι εφάρμοσε τον κανόνα του συντάκτη, αλλά «απέφυγε να αναφέρει ποιος είναι ο σήμερα κάτοχος της έκθεσης της Νομισματικής Επιτροπής» και προσθέτει ότι το Συμβούλιο, δηλώνοντας ότι όλα τα έγγραφα που προέρχονται από την Νομισματική Επιτροπή πρέπει να θεωρούνται ως έγγραφα του Συμβουλίου, εφόσον η Επιτροπή αυτή όντως προετοίμασε τις εργασίες του οργάνου, «δέχεται ότι είναι ο κάτοχος της έκθεσης της Νομισματικής Επιτροπής». Επιπλέον, ο προσφεύγων αφήνει να εννοηθεί ότι τα δύο καθών όργανα, το καλοκαίρι του 1999, ίσως «διαπραγματεύονταν και συμφωνούσαν τη μεταφορά της συγκεκριμένης έκθεσης και άλλων εγγράφων σχετικών με το ΕΝΣ ή και γενικά [των εγγράφων] της πρώην Νομισματικής Επιτροπής στην ΕΚΤ για να τεθούν υπό την προστατευτική σκέπη των 30 χρόνων του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ» και θεωρεί απαραίτητο να εξακριβωθεί πώς η έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής «τέθηκε στην κατοχή» της ΕΚΤ.

139 Προς επίλυση της παρούσας δυσκολίας όσον αφορά την απόδειξη της κατοχής ή της μη κατοχής ορισμένων εγγράφων τα οποία αφορά η αίτηση προσβάσεως, πρέπει να εφαρμοστεί, κατ' αναλογία, η νομολογία που αφορά τις αμφισβητήσεις ως προς την ίδια την ύπαρξη των εγγράφων στα οποία ζητείται η πρόσβαση.

140 Συναφώς, από τη νομολογία προκύπτει ότι, σύμφωνα με το τεκμήριο νομιμότητας των κοινοτικών πράξεων, τεκμαίρεται η ανυπαρξία εγγράφου στο οποίο ζητήθηκε πρόσβαση όταν το οικείο όργανο ισχυρίζεται ότι το έγγραφο δεν υπάρχει. Πρόκειται,

ωστόσο, για μαχητό τεκμήριο που ο προσφεύγων μπορεί να ανατρέψει με κάθε μέσο, βάσει λυσιτελών και συγκλινουσών ενδείξεων [προμνησθείσα στη σκέψη 131 απόφαση JT's Corporation κατά Επιτροπής, σκέψη 58, και προμνησθείσα στη σκέψη 109 απόφαση British American Tobacco (Investments) κατά Επιτροπής, σκέψη 35].

141 Το Συμβούλιο, στην απόφασή του, δεν αναφέρει ρητώς ότι δεν έχει στην κατοχή του έγγραφα προερχόμενα από τη Νομισματική Επιτροπή, γεγονός που εξηγείται από την ιδιαιτερότητα της υπό κρίση περιπτώσεως, ήτοι του ότι το Συμβούλιο εντόπισε ένα μόνον έγγραφο που να ανταποκρίνεται στην αίτηση προσβάσεως και, συνεπώς, αιτιολόγησε την απάντησή του με βάση το έγγραφο αυτό. Ωστόσο, η απόφαση του Συμβουλίου υπαινίσσεται ότι δεν υπάρχει κανένα άλλο έγγραφο που να ανταποκρίνεται στην αίτηση προσβάσεως και, ως εκ τούτου, παρέχει την αντικειμενική, έμμεση πλην αναγκαία πληροφορία ότι ένα τέτοιο έγγραφο δεν βρίσκεται στην κατοχή του.

142 Όμως, εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο προσφεύγων δεν παρέσχε, με τα δικόγραφά του, λυσιτελείς και συγκλίνουσες ενδείξεις ικανές να αποδείξουν ότι το Συμβούλιο είχε στην κατοχή του έγγραφα προερχόμενα από τη Νομισματική Επιτροπή.

143 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί:

— ότι η μόνη κατηγορηματική αναφορά σε απόκρυψη της αλήθειας εκ μέρους του Συμβουλίου στερείται, προδήλως, κάθε αποδεικτικής ισχύος·

— ότι ο ισχυρισμός ότι το Συμβούλιο βεβαιώνει ότι εφάρμοσε τον κανόνα του συντάκτη αλλά «απέφυγε να αναφέρει ποιος είναι ο σήμερα κάτοχος της έκθεσης της Νομισματικής Επιτροπής» είναι αλυσιτελής, υπενθυμιζομένου, εξάλλου, ότι το Συμβούλιο διατείνεται ότι εφάρμοσε τον κανόνα του συντάκτη ως προς την έκθεση της Επιτροπής των Διοικητών·

— ότι το συμπέρασμα που συνάγει ο προσφεύγων, δηλαδή ότι το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι είχε στην κατοχή του την έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής λόγω της δηλώσεώς του ότι όλα τα έγγραφα που προέρχονταν από την Επιτροπή αυτή πρέπει να θεωρούνται ως έγγραφα του Συμβουλίου, στο μέτρο που η εν λόγω Επιτροπή όντως προετοίμασε τις εργασίες του οργάνου, παραμένει ανεξήγητο και αινιγματικό.

144 Όσον αφορά την απορία του προσφεύγοντος σχετικά με τις συνθήκες υπό τις οποίες η έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής περιήλθε στην κατοχή της ΕΚΤ, η τελευταία διευκρινίζει ότι η εν λόγω έκθεση έτυχε να συγκαταλέγεται μεταξύ των εγγράφων της Επιτροπής των Διοικητών που μεταφέρθηκαν από τη Βασιλεία στη Φρανκφούρτη με την ευκαιρία της μετακομίσεως του ΕΝΙ τον Οκτώβριο του 1994. Η έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής, όπως και η έκθεση της Επιτροπής των Διοικητών, ζητήθηκε από τους Υπουργούς Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων στο πλαίσιο της προετοιμασίας της συναντήσεώς τους στο Nyborg τον Σεπτέμβριο του 1987, οπότε είναι πιθανόν η γραμματεία της Επιτροπής των Διοικητών να έλαβε για ενημερωτικούς λόγους αντίγραφο της εκθέσεως της Νομισματικής Επιτροπής και το έγγραφο αυτό να αποθηκεύθηκε μαζί με άλλα έγγραφα της Επιτροπής των Διοικητών.

145 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο προσφεύγων δεν παρέχει κανένα σοβαρό στοιχείο ικανό να αντικρούσει τις δηλώσεις της ΕΚΤ.

146 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Συμβούλιο οποιαδήποτε παράβαση της αποφάσεως 93/731, η οποία προβλέπει δικαίωμα προσβάσεως μόνο στα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή αυτού του οργάνου.

147 Από την ανωτέρω σκέψη προκύπτει ότι η συζήτηση μεταξύ των διαδίκων ως προς το κατά πόσον τα έγγραφα που προέρχονται από τη Νομισματική Επιτροπή ανήκουν στο Συμβούλιο, λαμβανομένης υπόψη της συνθέσεως και των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής αυτής, είναι αλυσιτελής.

148 Όσον αφορά, δεύτερον, τα έγγραφα της Επιτροπής των Διοικητών, τόσο η ύπαρξή τους όσο και η κατοχή τους από την ΕΚΤ δεν αποτελούν αντικείμενο συζητήσεως μεταξύ των διαδίκων.

149 Συνεπώς, για τον ίδιο λόγο που αναφέρεται ανωτέρω στη σκέψη 146, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Συμβούλιο οποιαδήποτε παράβαση της αποφάσεως 93/731 όσον αφορά την πρόσβαση στα έγγραφα της Επιτροπής των Διοικητών.

Επί της παραβάσεως της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως

150 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η επιβαλλόμενη από το άρθρο 253 ΕΚ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξεως και πρέπει να διαφαίνεται από αυτήν κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του κοινοτικού οργάνου που εξέδωσε την πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό στους μεν ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου, στο δε αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκήσει τον έλεγχό του. Η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, ιδίως του περιεχομένου της πράξεως, της φύσεως των προβαλλομένων λόγων και του συμφέροντος που έχουν ενδεχομένως στην παροχή διευκρινίσεων οι αποδέκτες ή άλλα πρόσωπα τα οποία η πράξη αφορά άμεσα και ατομικά. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ανταποκρίνεται στις επιταγές του εν λόγω άρθρου πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της αλλά και του όλου πλαισίου στο οποίο εντάσσεται καθώς και του συνόλου των νομικών κανόνων που διέπουν το σχετικό θέμα (απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Μαρτίου 2003, C-41/00 P, Interporc κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-2125, σκέψη 55· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 19ης Ιουλίου 1999, Τ-188/97, Rothmans κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-2463, σκέψη 36· της 6ης Απριλίου 2000, Τ-188/98, Kuijer κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2000, σ. II-1959, σκέψη 36, και προμνησθείσα στη σκέψη 131 απόφαση JT'S Corporation κατά Επιτροπής, σκέψη 63).

151 Πέραν των συνεπειών που συνδέονται με την υποτιθέμενη παραπλάνηση εκ μέρους του Συμβουλίου όσον αφορά την αιτιολογία της αποφάσεως της 30ής Ιουλίου 1999, αιτίαση η οποία ήδη απορρίφθηκε ανωτέρω με τη σκέψη 124, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι ο ισχυρισμός του Συμβουλίου ότι η εν λόγω απόφαση στηρίζεται στον «κανόνα του συντάκτη» συνιστά εκ των υστέρων ερμηνεία της εν λόγω αποφάσεως και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως νόμιμη αιτιολογία της τελευταίας.

152 Πρέπει, ωστόσο, να παρατηρηθεί ότι το περιεχόμενο της αποφάσεως του Συμβουλίου, όπως γνωστοποιήθηκε στον προσφεύγοντα με την επιστολή της 2ας Αυγούστου 1999, δεν είναι διφορούμενο και η απόφαση αυτή πληροφορεί σαφώς τον προσφεύγοντα ότι το ζητούμενο έγγραφο, ήτοι η έκθεση της Επιτροπής των Διοικητών σχετικά με την ενίσχυση του ΕΝΣ που «δημοσιεύθηκε» στο Nyborg στις 8 Σεπτεμβρίου 1987, καταρτίστηκε από τους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών και ότι ο προσφεύγων έπρεπε να απευθύνει την αίτησή του απευθείας στους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών ή στην ΕΚΤ.

153 Παρά την εσφαλμένη χρησιμοποίηση του όρου «δημοσιεύθηκε» και την απουσία ρητής μνείας της εκφράσεως «συντάκτης του εγγράφου», πρέπει να θεωρηθεί ότι η αιτιολογία της αποφάσεως του Συμβουλίου της 30ής Ιουλίου 1999 ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 253 ΕΚ και του άρθρου 7, παράγραφος 3, της αποφάσεως 93/731, υπό την έννοια ότι στον μεν προσφεύγοντα παρασχέθηκε η δυνατότητα να λάβει γνώση των λόγων για τους οποίους ελήφθη η απόφαση απορρίψεως της αιτήσεως προσβάσεως, το δε Πρωτοδικείο είναι απολύτως σε θέση να ασκήσει τον έλεγχό του ως προς τη νομιμότητα της εν λόγω αποφάσεως.

154 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί, ως εκ περισσού, ότι το Συμβούλιο ισχυρίζεται ότι, παρά την απουσία ρητής μνείας του άρθρου 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως 93/731 στην απορριπτική απόφαση της 30ής Ιουλίου 1999, από τους όρους της τελευταίας προκύπτει ότι αυτή στηρίζεται στον κανόνα του συντάκτη, τον οποίο διατυπώνει το άρθρο αυτό.

155 Πρέπει, ωστόσο, να παρατηρηθεί ότι η απόφαση του Συμβουλίου, όπως κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα με το έγγραφο της 2ας Αυγούστου 1999, περιέχει,

καταρχάς, μνεία περί του ότι η επιβεβαιωτική αίτηση προσβάσεως πρωτοκολλήθηκε στη Γενική Γραμματεία σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, της αποφάσεως 93/731 και, επίσης, στο τέλος του εγγράφου, υπόδειξη προς τον προσφεύγοντα να απευθυνθεί στους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών ή στην ΕΚΤ «δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, της απόφασης».

156 Φαίνεται, συνεπώς, ότι η περιεχόμενη στην απόφαση του Συμβουλίου παραπομπή δεν μπορεί να αναφέρεται παρά στο άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως 93/731, που διατυπώνει τον κανόνα του συντάκτη, δυνάμει του οποίου ο όργανο που έχει στην κατοχή του το ζητούμενο έγγραφο μπορεί να αρνηθεί την πρόσβαση σ' αυτό και να παραπέμψει τον αιτούντα στον συντάκτη του εγγράφου.

157 Δεδομένου ότι το Συμβούλιο δεν έχει στην κατοχή του τα έγγραφα της Επιτροπής των Διοικητών, η απόφασή του της 30ής Ιουλίου 1999 δεν συνιστά, κατά κυριολεξία, εφαρμογή του κανόνα του συντάκτη, όπως αυτός προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως 93/731. Η διαπίστωση αυτή δεν είναι, ωστόσο, ικανή να ανατρέψει το συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως εκ μέρους του Συμβουλίου.

158 Τέλος, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η αιτιολογία της αποφάσεως του Συμβουλίου εξηγείται από την ιδιαιτερότητα της υπό κρίση υποθέσεως, δηλαδή από το ότι το Συμβούλιο εντόπισε ένα μόνον έγγραφο που ανταποκρινόταν στην αίτηση προσβάσεως και αιτιολόγησε, συνεπώς, την απάντησή του με βάση το έγγραφο αυτό.

159 Όπως διευκρινίστηκε, η απόφαση του Συμβουλίου περιέχει έμμεση δήλωση περί μη υπάρξεως άλλων εγγράφων ανταποκρινομένων στην αίτηση προσβάσεως, δήλωση η οποία, από νομικής απόψεως, για λόγους αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του προσφεύγοντος, θεωρείται ως άρνηση προσβάσεως δεκτική προσφυγής.

160 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Συμβούλιο ότι δεν αιτιολόγησε την άρνησή του να επιτρέψει την πρόσβαση σε έγγραφα τα οποία ακριβώς δεν είχε εντοπίσει, απλώς διότι δεν ανέφερε ρητώς ότι δεν υπήρχε, κατά τη γνώμη του, κανένα έγγραφο που να ανταποκρίνεται στην αίτηση προσβάσεως πλην της εκθέσεως της Επιτροπής των Διοικητών.

161 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως είναι απορριπτέος.

Επί της παραβιάσεως των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

162 Αν ο τρόπος με τον οποίο το Συμβούλιο χειρίστηκε την αίτηση προσβάσεως του προσφεύγοντος δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παραπλάνηση του τελευταίου (βλ. ανωτέρω σκέψη 123), πρέπει να εξακριβωθεί μήπως η εν λόγω μεταχείριση συνιστά παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

163 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, μεταξύ των εγγυήσεων που παρέχει η κοινοτική έννομη τάξη όσον αφορά τις διοικητικές διαδικασίες, περιλαμβάνεται, ιδίως, η αρχή της χρηστής διοικήσεως, με την οποία συνδέεται η υποχρέωση του αρμοδίου θεσμικού οργάνου να ερευνά, με επιμέλεια και αμεροληψία, όλα τα κρίσιμα στοιχεία της συγκεκριμένης περιπτώσεως (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Μαρτίου 2002, Τ-31/99, ABB Asea Brown Boveri κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-1881, σκέψη 99 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

164 Εν προκειμένω, με την πρώτη της επιστολή της 11ης Μαΐου 1999, το Συμβούλιο απάντησε στον προσφεύγοντα ότι δεν είχε βρει το αναζητούμενο έγγραφο, ενώ με την από 2 Αυγούστου επιστολή του, του γνωστοποίησε ότι η ζητούμενη συμφωνία αφορούσε μια έκθεση που «δημοσιεύθηκε» στο Nyborg στις 8 Σεπτεμβρίου 1987 από την Επιτροπή των Διοικητών, ότι το ίδιο ουδέποτε είχε κληθεί να λάβει σχετική απόφαση και ότι ο προσφεύγων έπρεπε να απευθυνθεί στους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών ή στην ΕΚΤ.

165 Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι:

— η αίτηση του προσφεύγοντος στηριζόταν στην απόφαση 93/731, το άρθρο 1 της οποίας προβλέπει ότι «[τ]ο κοινό έχει πρόσβαση στα έγγραφα του Συμβουλίου σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει η παρούσα απόφαση» και ότι «[ω]ς έγγραφο του Συμβουλίου νοείται κάθε γραπτό κείμενο με στοιχεία που έχει στην κατοχή του το Συμβούλιο»·

— όταν το Συμβούλιο δεν έχει στην κατοχή του έγγραφα ανταποκρινόμενα στην αίτηση προσβάσεως, όπως εν προκειμένω, η απόφαση 93/731 δεν του επιβάλλει να αναζητήσει και να προσδιορίσει τα κατάλληλα έγγραφα, τους συντάκτες και τους κατόχους τους προκειμένου να ενημερώσει τον αιτούντα την πρόσβαση·

— στην υπό κρίση περίπτωση, το Συμβούλιο αναζήτησε, εντούτοις, και κατόρθωσε να προσδιορίσει ένα έγγραφο το οποίο αφορούσε η αίτηση προσβάσεως, ήτοι την έκθεση της Επιτροπής των Διοικητών, και παρέπεμψε λυσιτελώς τον προσφεύγοντα στην ΕΚΤ, κάτοχο του εν λόγω εγγράφου.

166 Συναφώς, από την απάντηση του Συμβουλίου σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου προκύπτει ότι το καθού όργανο διαβίβασε στην ΕΚΤ την επιβεβαιωτική αίτηση του

προσφεύγοντος και ζήτησε συγχρόνως την κοινοποίηση του εγγράφου που περιείχε τη συμφωνία στην οποία είχε καταλήξει η Επιτροπή των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών σχετικά με τις τεχνικές μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση του ΕΝΣ, που επικυρώθηκε από τους Υπουργούς Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων κατά την άτυπη σύνοδό τους στο Nyborg στις 12 Σεπτεμβρίου 1987. Ως απάντηση στο αίτημά του, το Συμβούλιο έλαβε ένα ανακοινωθέν Τύπου της 18ης Σεπτεμβρίου 1987, το οποίο δεν μνημονεύει παρά την έκθεση της Επιτροπής των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών και ουδόλως αναφέρεται στην έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής.

167 Το Συμβούλιο απέδειξε επίσης ότι πραγματοποίησε εσωτερικές έρευνες προκειμένου να βεβαιωθεί ότι κανένα έγγραφο περιέχον τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg δεν του είχε διαβιβαστεί μετά την προμνησθείσα άτυπη σύνοδο των Υπουργών Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων των κρατών μελών.

168 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, ο λόγος που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως πρέπει να απορριφθεί.

169 Όσον αφορά την παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, πρέπει να υπομνησθεί ότι δικαίωμα επικλήσεως της αρχής αυτής έχει κάθε ιδιώτης που βρίσκεται σε κατάσταση από την οποία προκύπτει ότι η κοινοτική διοίκηση του δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 1987, 265/85, Van den Bergh en Jurgens και Van Dijk Food Products κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 1155, σκέψη 44, και της 26ης Ιουνίου 1990, C-152/88, Sofrimport κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2477, σκέψη 26). Εξάλλου, ουδείς μπορεί να επικαλεστεί παραβίαση της αρχής αυτής αν δεν υπήρξαν σαφείς διαβεβαιώσεις εκ μέρους του οργάνου (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Ιανουαρίου 2000, T-290/97, Mehibas Dordtselaan κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-15, σκέψη 59 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

170 Εν προκειμένω, αρκεί η διαπίστωση ότι ο προσφεύγων δεν αναφέρει κανένα στοιχείο ικανό να αποδείξει ότι το Συμβούλιο του παρέσχε σαφείς διαβεβαιώσεις ως προς τη δημοσιοποίηση των εγγράφων που απαρτίζουν τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg. Στην πραγματικότητα, ο προσφεύγων φαίνεται να περιορίστηκε σε αφηρημένη επίκληση του συγκεκριμένου λόγου και δεν εξήγησε σε τι συνίσταται η υποτιθέμενη παραβίαση της εν λόγω αρχής.

171 Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

172 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η ασκηθείσα προσφυγή, στο μέτρο που έχει ως αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως του Συμβουλίου, είναι απορριπτέα.

2. *Επί του αιτήματος ακυρώσεως της αποφάσεως της ΕΚΤ*

α) Επί της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 1 της αποφάσεως 1999/284 και του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ

173 Καίτοι δεν το αναφέρει ρητώς στα δικόγραφά του, από αυτά και, ειδικότερα, από την εξέταση των λόγων που αντλούνται από την παραβίαση της θεμελιώδους αρχής της διαφάνειας και την προσβολή του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα καθώς και από την κατάχρηση εξουσίας προκύπτει ότι ο προσφεύγων προβάλλει ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 1 της αποφάσεως 1999/284 και του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, για δύο δε λόγους όσον αφορά την τελευταία αυτή διάταξη.

174 Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων διατείνεται, αφενός, ότι το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ συνιστά παράβαση του άρθρου 12, παράγραφος 3, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και στερείται νομικής βάσεως και, αφετέρου, ότι το άρθρο 1 της αποφάσεως 1999/284 και το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, επί των οποίων στηρίζεται η απορριπτική απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 1999, αντίκεινται στη θεμελιώδη αρχή της διαφάνειας και στο δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα, όπως αναγνωρίζονται από τη νομολογία και από τα άρθρα 1 ΕΕ και 6 ΕΕ καθώς και από το άρθρο 110, παράγραφος 2, ΕΚ και το άρθρο 255, παράγραφος 1, ΕΚ.

Επί της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 1 της αποφάσεως 1999/284

175 Όσον αφορά την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 1 της αποφάσεως 1999/284, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο προσφεύγων, αφού στήριξε την πρώτη αίτησή του περί προσβάσεως στη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg στην απόφαση 1999/284, υπέβαλε, σύμφωνα με τις υποδείξεις που του παρέσχε η ΕΚΤ, νέα αίτηση η οποία στηριζόταν ρητώς στο άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, προκειμένου να επιτύχει συντόμευση της 30ετούς περιόδου εμπιστευτικότητας. Το γεγονός ότι η από 27 Ιουλίου 1999 επιστολή του προσφεύγοντος φέρει την εσφαλμένη μνεία «επιβεβαιωτική αίτηση» στερείται σημασίας.

176 Αυτή η δεύτερη αίτηση απορρίφθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, με την απόφαση της ΕΚΤ, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ και όχι βάσει της αποφάσεως 1999/284.

177 Συνεπώς, έστω και αν υποτεθεί ότι ο λόγος που αντλείται από το παράνομο του άρθρου 1 της αποφάσεως 1999/284 λόγω παραβιάσεως της αρχής της διαφάνειας και προσβολής του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα μπορεί να θεωρηθεί παραδεκτός, πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελής. Πράγματι, ακόμα και αν υποτεθεί ότι ο λόγος αυτός ευσταθεί, η διαπίστωση του παρανόμου δεν θα ήταν ικανή να θέσει εν αμφιβόλω το κύρος της αποφάσεως της ΕΚΤ.

Επί της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ

— Επί του παραδεκτού της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ

178 Η ΕΚΤ ισχυρίζεται ότι η επιχειρηματολογία την οποία αναπτύσσει ο προσφεύγων με το υπόμνημα απαντήσεως σχετικά με την εξουσία της να ρυθμίζει τα της προσβάσεως στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών και με την έλλειψη νομικής βάσεως του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού της κανονισμού συνιστά νέο ισχυρισμό, που απαγορεύεται να προβληθεί κατά τη διάρκεια της δίκης δυνάμει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας.

179 Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, και 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας προκύπτει ότι το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο πρέπει να περιέχει, μεταξύ άλλων, συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση και ότι απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, εκτός αν αυτοί στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία. Ωστόσο, ο ισχυρισμός που αποτελεί ανάπτυξη λόγου που προβλήθηκε προηγουμένως, άμεσα ή έμμεσα, με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο και συνδέεται στενά με τον λόγο αυτόν πρέπει να κρίνεται παραδεκτός (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 20ής Σεπτεμβρίου 1990, Τ-37/89, Hanning κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1990, σ. II-463, σκέψη 38, και της 17ης Ιουλίου 1998, Τ-118/96, Thai Bicycle κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. II-2991, σκέψη 142).

180 Δεν αμφσβητείται ότι ο προσφεύγων, στο δικόγραφο της προσφυγής του, αμφισβήτησε τη νομιμότητα του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ. Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων υποστήριξε ότι η απόφαση 1999/284, ενώ αναφερόταν στα αρχεία της ΕΚΤ και του ΕΝΙ, «ξεχν[ούσε]» πλήρως τα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών, καίτοι πολύ παλαιότερα, τα οποία διέπονταν από το

άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ. Η διάταξη αυτή απαγορεύει, κατά τον προσφεύγοντα, την πρόσβαση σε τεράστιες κατηγορίες εγγράφων, καταργεί το δικαίωμά του για πρόσβαση στα έγγραφα και συνιστά παραβίαση της θεμελιώδους αρχής της διαφάνειας, όπως αναγνωρίζονται από τα άρθρα 1 ΕΕ και 6 ΕΕ καθώς και από το άρθρο 110, παράγραφος 2, ΕΚ και το άρθρο 255, παράγραφος 1, ΕΚ και από τη νομολογία.

181 Απαντώντας σ' αυτόν τον λόγο που αντλείται από το παράνομο του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού της κανονισμού, η ΕΚΤ αναφέρει ότι το ειδικό καθεστώς και η ειδική φύση των εγγράφων που φυλάσσονται στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών εξηγούν και δικαιολογούν την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 1999/284 και τη θέσπιση, κατά τρόπο απολύτως νόμιμο, ειδικού νομικού καθεστώτος, που καθορίζεται στο προμνησθέν άρθρο 23. Προς στήριξη του ισχυρισμού της, η καθής διατείνεται ότι τα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών περιέχουν έγγραφα που έχουν συνταχθεί, αφενός, από την Επιτροπή των Διοικητών, την Επιτροπή των Αναπληρωτών, τις υποεπιτροπές και τις ομάδες εμπειρογνωμόνων και, αφετέρου, από τη Νομισματική Επιτροπή, οι οποίοι, άπαντες, είναι τρίτοι σε σχέση προς την ΕΚΤ.

182 Υπ' αυτές τις συνθήκες υποστήριξε ο προσφεύγων, με το υπόμνημα απαντήσεως, ότι η ΕΚΤ υπερέβη το πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ρυθμίζοντας τα της προσβάσεως στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών με τον εσωτερικό της κανονισμό, κατά παράβαση του άρθρου 12, παράγραφος 3, του καταστατικού του ΕΣΚΤ, το οποίο δεν την εξουσιοδοτούσε να ρυθμίζει «υποθέσεις τρίτων».

183 Φαίνεται, συνεπώς, ότι ο λόγος που αντλείται από το παράνομο του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, λόγω παραβάσεως του άρθρου 12, παράγραφος 3, του καταστατικού του ΕΣΚΤ, συνιστά ανάπτυξη του λόγου που αντλείται από το παράνομο της ίδιας διατάξεως λόγω παραβιάσεως της αρχής της διαφάνειας και προσβολής του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα και ο οποίος προβλήθηκε έμμεσα με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο και συνδέεται στενά με τον λόγο αυτόν. Ο λόγος αυτός πρέπει, επομένως, να κριθεί παραδεκτός.

— Επί του λόγου που αντλείται από το παράνομο του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ λόγω παραβάσεως του άρθρου 12, παράγραφος 3, του κανονισμού του ΕΣΚΤ

184 Πρέπει, καταρχάς, να υπομνησθεί το όλο πλαίσιο εντός του οποίου θεσπίστηκε το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ.

185 Η Τελική Πράξη της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, που υπογράφηκε στο Μάαστριχτ στις 7 Φεβρουαρίου 1992, περιλαμβάνει τη δήλωση αριθ. 17 η οποία έχει ως εξής:

«Η συνδιάσκεψη θεωρεί ότι η διαφάνεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων ενισχύει τη δημοκρατικότητα των οργάνων καθώς και την εμπιστοσύνη του κοινού προς τον διοικητικό μηχανισμό. Γι' αυτόν τον λόγο, η συνδιάσκεψη συνιστά να υποβάλει η Επιτροπή στο Συμβούλιο, το αργότερο το 1993, έκθεση σχετικά με τα μέτρα που αποσκοπούν στο να διευρύνουν την πρόσβαση του κοινού στις πληροφορίες που διαθέτουν τα όργανα.»

186 Κατά το πέρας των εργασιών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μπίρμιγχαμ στις 16 Οκτωβρίου 1992, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων προέβησαν σε δήλωση με τίτλο «Μια Κοινότητα κοντά στους πολίτες της», στην οποία υπογράμμισαν την ανάγκη να καταστεί η Κοινότητα πιο ανοικτή. Η δέσμευση αυτή επαναλήφθηκε και κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου στις 12 Δεκεμβρίου 1992.

187 Στις 5 Μαΐου 1993, η Επιτροπή απηύθυνε στο Συμβούλιο, στο Κοινοβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή την ανακοίνωση 93/C 156/05, περί της προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα των κοινοτικών οργάνων. Η ανακοίνωση αυτή περιελάμβανε τα αποτελέσματα συγκριτικής έρευνας σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα εντός των κρατών μελών καθώς και εντός ορισμένων τρίτων χωρών και κατέληγε στο ότι φαινόταν ενδεδειγμένη η περαιτέρω διεύρυνση της δυνατότητας προσβάσεως στα κοινοτικά έγγραφα.

188 Στις 2 Ιουνίου 1993, η Επιτροπή εξέδωσε την ανακοίνωση 93/C 166/04 για τη διαφάνεια εντός της Κοινότητας, στην οποία εκτίθενται οι βασικές αρχές που διέπουν την πρόσβαση στα έγγραφα.

189 Κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης στις 22 Ιουνίου 1993, το Συμβούλιο και η Επιτροπή κλήθηκαν «να συνεχίσουν τις εργασίες τους βάσει της αρχής κατά την οποία οι πολίτες πρέπει να έχουν την πληρέστερη δυνατή πρόσβαση στις πληροφορίες».

190 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενέκριναν, στις 6 Δεκεμβρίου 1993, κώδικα συμπεριφοράς για τον καθορισμό των αρχών που διέπουν την πρόσβαση στα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή τους, συμφωνώντας συγχρόνως ότι κάθε ένα από τα δύο όργανα θα έθετε σε εφαρμογή τις αρχές αυτές, πριν από την 1η Ιανουαρίου 1994, εκδίδοντας ειδικές κανονιστικές διατάξεις.

191 Για την εξασφάλιση της τηρήσεως αυτής της δεσμεύσεως, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 20 Δεκεμβρίου 1993, την απόφαση 93/731/ΕΚ, η δε Επιτροπή εξέδωσε, στις 8 Φεβρουαρίου 1994, την απόφαση 94/90/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής (ΕΕ L 46, σ. 58).

192 Την 1η Ιανουαρίου 1994 άρχισε η δεύτερη φάση υλοποιήσεως της ΟΝΕ, που χαρακτηρίστηκε από τη σύσταση του ΕΝΙ και τη διάλυση της Επιτροπής των Διοικητών. Το ΕΝΙ εξέδωσε, στις 3 Ιουνίου 1997, την απόφαση 9/97 σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα διοικητικά έγγραφά του (ΕΕ 1998, L 90, σ. 43), ήτοι σε κάθε γραπτό κείμενο, ανεξαρτήτως υλικού φορέα, που περιέχει υφιστάμενα στοιχεία και αφορά την οργάνωση και τη λειτουργία του ΕΝΙ.

193 Η ίδρυση της ΕΚΤ, την 1η Ιουνίου 1998, έθεσε τέρμα στην αποστολή του ΕΝΙ, το οποίο τέθηκε υπό εκκαθάριση μόλις δημιουργήθηκε η ΕΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 123 ΕΚ.

194 Σ' αυτό ακριβώς το πλαίσιο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 12, παράγραφος 3, του καταστατικού του ΕΣΚΤ, θέσπισε η ΕΚΤ, στις 7 Ιουλίου 1998, τον εσωτερικό της κανονισμό, την κατάρτιση του οποίου ακολούθησε, λίγο αργότερα, η έκδοση, στις 3 Νοεμβρίου 1998, της αποφάσεως 1999/284.

195 Λαμβανομένου υπόψη του —αμφισβητουμένου εξάλλου από τον προσφεύγοντα— ισχυρισμού της ΕΚΤ ότι η ίδια είναι τρίτος σε σχέση προς τους συντάκτες των εγγράφων που φυλάσσονται στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών, πράγμα που, κατ' αυτήν, δικαιολογεί το ιδιαίτερο νομικό καθεστώς για την πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα που καθορίζει το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού της κανονισμού, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η ΕΚΤ υπερέβη το πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ρυθμίζοντας τα της προσβάσεως στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών με τον εσωτερικό της κανονισμό, κατά παράβαση του άρθρου 12, παράγραφος 3, του καταστατικού του ΕΣΚΤ, το οποίο δεν την εξουσιοδοτεί να ρυθμίζει «υποθέσεις τρίτων».

196 Το άρθρο 12, παράγραφος 3, του καταστατικού του ΕΣΚΤ προβλέπει ότι «[τ]ο Διοικητικό Συμβούλιο θεσπίζει εσωτερικό κανονισμό, ο οποίος καθορίζει την εσωτερική οργάνωση της ΕΚΤ και των οργάνων λήψεως αποφάσεων».

197 Με την προμνησθείσα στη σκέψη 72 απόφαση Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου (σκέψη 37), το Δικαστήριο έκρινε ότι, επί όσο χρόνο ο κοινοτικός νομοθέτης δεν έχει θεσπίσει γενική ρύθμιση ως προς το δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα που κατέχουν τα κοινοτικά θεσμικά όργανα, αυτά οφείλουν να θεσπίζουν τα μέτρα που έχουν ως αντικείμενο την αντιμετώπιση τέτοιων αιτήσεων δυνάμει της εξουσίας τους περί εσωτερικής οργανώσεως, η οποία τους παρέχει τη δυνατότητα να θεσπίζουν τα κατάλληλα μέτρα προς διασφάλιση της χρηστής διοικήσεως κατά την εσωτερική τους λειτουργία.

198 Εν προκειμένω, στο μέτρο που τόσο κατά τη θέσπιση του εσωτερικού κανονισμού όσο και κατά την τροποποίησή του στις 22 Απριλίου 1999, δεν υπήρχε καμία γενική ρύθμιση σχετικά με το δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή των κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών, η ΕΚΤ είχε την εξουσία να θεσπίσει, στο πλαίσιο του εσωτερικού της κανονισμού, μέτρα για την αντιμετώπιση των αιτήσεων προσβάσεως στα έγγραφα που βρίσκονταν τότε στην κατοχή της, είτε τα είχε συντάξει η ίδια είτε της είχαν δοθεί, ανεξαρτήτως της προελεύσεως ή του συντάκτη των εν λόγω εγγράφων.

199 Το γεγονός ότι η ΕΚΤ καθόρισε ειδικούς κανόνες προσβάσεως, περιεχόμενους στον εσωτερικό της κανονισμό, για τα έγγραφα που φυλάσσονταν στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών, λόγω της υποτιθέμενης ιδιότητάς της ως τρίτου σε σχέση προς τους συντάκτες των εγγράφων αυτών, δεν μπορεί, συνεπώς, να συνιστά παράβαση του άρθρου 12, παράγραφος 3, του καταστατικού του ΕΣΚΤ. Με άλλα λόγια, έστω και αν υποτεθεί ότι η ΕΚΤ μπορεί όντως να θεωρηθεί τρίτος σε σχέση προς τους συντάκτες των εγγράφων που φυλάσσονται στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών, ενήργησε, πάντως, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 3, του καταστατικού του ΕΣΚΤ καθορίζοντας ένα ιδιαίτερο νομικό καθεστώς προσβάσεως στα έγγραφα αυτά με τον εσωτερικό της κανονισμό.

200 Πρέπει, άλλωστε, να παρατηρηθεί ότι, με την απόφαση 93/731 και την απόφαση 94/90, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ρύθμισαν τα της προσβάσεως στα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή τους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν συνταχθεί από άλλους φορείς, προβλέποντας, ωστόσο, ότι οι αιτήσεις προσβάσεως στα τελευταία αυτά έγγραφα έπρεπε να απευθύνονται κατευθείαν στους συντάκτες τους, πράγμα που ανταποκρίνεται στον λεγόμενο «κανόνα του συντάκτη».

201 Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο λόγος που αντλείται από το ότι το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ θεσπίστηκε κατά παράβαση του άρθρου 12, παράγραφος 3, του καταστατικού του ΕΣΚΤ είναι απορριπτέος.

202 Ως εκ περισσού, πρέπει να τονιστεί ότι η ΕΚΤ, από την ιδιότητα του τρίτου —την οποία διεκδικεί— σε σχέση προς τους συντάκτες των εγγράφων που φυλάσσονται στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών, αντλεί ένα συμπέρασμα που δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

203 Από αυτή την ιδιότητα του τρίτου η ΕΚΤ συνάγει ότι η ίδια διαχειρίζεται τα έγγραφα της Επιτροπής των Διοικητών ως γραμματεία των εθνικών κεντρικών τραπεζών, που, κατ' αυτήν, είναι οι συντάκτες των εν λόγω εγγράφων και στις οποίες ο προσφεύγων έπρεπε να απευθύνει την αίτηση προσβάσεως. Οι σκέψεις αυτές δεν συμβιβάζονται με το περιεχόμενο του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ και της αποφάσεως που έλαβε το διοικητικό συμβούλιο σε απάντηση στην αίτηση του προσφεύγοντος.

204 Πράγματι, δεν αμφισβητείται ότι η ΕΚΤ καθόρισε, με το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού της κανονισμού, ένα ιδιαίτερο νομικό καθεστώς για την πρόσβαση στα έγγραφα που φυλάσσονται στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών, του οποίου η εφαρμογή ανατέθηκε στο διοικητικό συμβούλιο, χωρίς να προβλεφθεί η εφαρμογή του κανόνα του συντάκτη. Έτσι, το διοικητικό συμβούλιο αποφάνθηκε πράγματι επί του βασίμου της αιτήσεως του προσφεύγοντος για συντόμευση της περιόδου εμπιστευτικότητας χωρίς να παραπέμψει τον ενδιαφερόμενο στις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

205 Εν πάση περιπτώσει, αυτή η επιχειρηματολογία της ΕΚΤ, που αντιφάσκει προς την εφαρμοσθείσα ρύθμιση και τη ληφθείσα εν προκειμένω απόφαση, δεν ασκεί επιρροή στη λύση της υπό κρίση διαφοράς και δεν μπορεί να ανατρέψει το συμπέρασμα που περιέχεται ανωτέρω στη σκέψη 201.

— Επί του λόγου που αντλείται από το παράνομο του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ λόγω προσβολής του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα και παραβιάσεως της θεμελιώδους αρχής της διαφάνειας

206 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται, πρώτον, ότι το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ καταργεί κάθε πρακτικό αποτέλεσμα των άρθρων 1 ΕΕ και 6 ΕΕ καθώς και του άρθρου 110, παράγραφος 2, ΕΚ και του άρθρου 255, παράγραφος 1, ΕΚ, επί των οποίων θεμελιώνεται το δικαίωμά του για πρόσβαση στα έγγραφα της ΕΚΤ.

207 Ωστόσο, από την απλή ανάγνωση των προμνησθεισών διατάξεων προκύπτει ότι ο ισχυρισμός αυτός του προσφεύγοντος στερείται παντελώς ερείσματος.

208 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 1999, τα κράτη μέλη ενσωμάτωσαν στη Συνθήκη ΕΚ ένα νέο άρθρο σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα, ήτοι το άρθρο 255 ΕΚ. Το άρθρο αυτό έχει ως εξής:

«1. Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε ένα κράτος μέλος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, με την επιφύλαξη των αρχών και των προϋποθέσεων που θα καθοριστούν σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.

2. Οι γενικές αρχές και τα όρια, εκ λόγων δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος, που διέπουν αυτό το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα καθορίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251, εντός διετίας από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ.

3. Καθένα από τα ανωτέρω αναφερόμενα όργανα εισάγει, στον εσωτερικό του κανονισμό, ειδικές διατάξεις για την πρόσβαση στα δικά του έγγραφα.»

209 Από το ίδιο το κείμενο του άρθρου 255 ΕΚ προκύπτει ότι το άρθρο αυτό αναφέρεται μόνο στο δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Εξάλλου, δυνάμει του άρθρου 110, παράγραφος 2, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, μόνον «τα άρθρα 253, 254 και 256 εφαρμόζονται πλήρως επί των κανονισμών και των αποφάσεων της ΕΚΤ».

210 Φαίνεται ότι ο προσφεύγων στήριξε την επιχειρηματολογία του σχετικά με το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα της ΕΚΤ σε εσφαλμένη εκδοχή του άρθρου 110, παράγραφος 2, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, σύμφωνα με την οποία «τα άρθρα 253 έως 256 εφαρμόζονται πλήρως επί των κανονισμών και των αποφάσεων της ΕΚΤ».

211 Το υλικό αυτό λάθος, το οποίο ενδεχομένως παρεισέφρησε σε ορισμένες ανεπίσημες κωδικοποιήσεις της Συνθήκης ΕΚ, οφείλεται, κατά τα φαινόμενα, σε εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 12, παράγραφος 2, της Συνθήκης του Άμστερνταμ, σύμφωνα με το οποίο οι αναπαραπομπές στα άρθρα της Συνθήκης ΕΚ προσαρμόζονται σύμφωνα με τη νέα αρίθμηση που προβλέπει η παράγραφος 1 του εν λόγω άρθρου.

212 Από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ προκύπτει σαφώς ότι η Συνθήκη αυτή δεν τροποποίησε το άρθρο 108 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 110 ΕΚ), το οποίο είχε ως εξής: «[τ]α άρθρα 190, 191 και 192 της Συνθήκης εφαρμόζονται πλήρως επί των κανονισμών και των αποφάσεων της ΕΚΤ». Συνεπώς, η Συνθήκη του Άμστερνταμ δεν προσέθεσε σ' αυτόν τον κατάλογο άρθρων το νέο άρθρο 191 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 255 ΕΚ) που αφορά το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα. Υπό τις συνθήκες αυτές, η αναπαραπομπή στο άρθρο 110 ΕΚ σημαίνει, δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 2, της Συνθήκης του Άμστερνταμ, «άρθρα 253, 254 και 256».

213 Δεν αμφισβητείται ότι το προμνησθέν υλικό λάθος διορθώθηκε με τη σύμφωνη γνώμη του συνόλου των συμβαλλομένων κρατών και ότι, αφότου το πρακτικό διορθώσεως της Συνθήκης του Άμστερνταμ υπογράφηκε στη Ρώμη στις 16 Μαρτίου 1999, δεν υφίσταται πλέον αμφιβολία ως προς το ότι το άρθρο 255, παράγραφος 1, ΕΚ δεν έχει εφαρμογή στην ΕΚΤ.

214 Υπό τις περιστάσεις αυτές, τα επιχειρήματα που αναπτύσσει ο προσφεύγων σχετικά με το καθ' υπόθεση άμεσο αποτέλεσμα του άρθρου 255 ΕΚ είναι παντελώς αλυσιτελή, υπενθυμιζομένου ότι το Πρωτοδικείο έχει ρητώς διευκρινίσει ότι η εν λόγω διάταξη δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα, καθόσον δεν είναι ανεπιφύλακτο και η εφαρμογή του εξαρτάται από τη θέσπιση μεταγενεστέρων μέτρων (απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Δεκεμβρίου 2001, Τ-191/99, Petrie κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-3677, σκέψη 35).

215 Εξάλλου, η ανάγνωση του άρθρου 255 ΕΚ «υπό τη σκέπη των άρθρων 1 ΕΕ και 6 ΕΕ», όπως υποδεικνύει ο προσφεύγων, δεν είναι ικανή να ανατρέψει τη διαπίστωση ότι το άρθρο 255 ΕΚ δεν έχει εφαρμογή στην ΕΚΤ.

216 Πρέπει να προστεθεί ότι το άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, ΕΕ, σύμφωνα με το οποίο «[η] παρούσα Συνθήκη διανοίγει νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοικτά και όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες» δεν παράγει άμεσα αποτελέσματα, καθόσον η εν λόγω διάταξη δεν θεωρείται «σαφής» υπό την έννοια της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 5ης Φεβρουαρίου 1963, 26/62, Van Gend en Loos (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 861) (προμνησθείσα στη σκέψη 214 απόφαση Petrie κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 35).

217 Όσον αφορά το άρθρο 6 ΕΕ, υπενθυμίζεται ότι η Συνθήκη του Μάαστριχτ ενέταξε στο σώμα των Συνθηκών την αρχή της υπαγωγής της Ενώσεως στην υποχρέωση σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Το άρθρο 6 ΕΕ εγγυάται τα δικαιώματα αυτά «ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου».

218 Όμως, ο προσφεύγων υποστηρίζει ακριβώς, δεύτερον, ότι το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ αντιφάσκει άμεσα προς τη νομολογία του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου που έχει αναγνωρίσει τη θεμελιώδη αρχή της διαφάνειας (προμνησθείσα στη σκέψη 150 απόφαση Rothmans κατά Επιτροπής, σκέψη 55), την αρχή του δικαιώματος στην πληροφόρηση καθώς και το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα ως αναπόσπαστο μέρος της δημοκρατικής αρχής (απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Ιουλίου 1999, Τ-14/98, Hautala κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1999, σ. II-2489, σκέψεις 82 και 87).

219 Η ΕΚΤ αμφισβητεί ότι υφίσταται στο κοινοτικό δίκαιο θεμελιώδης νομική αρχή προβλέπουσα γενικό δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφά της και στα έγγραφα των κοινοτικών οργάνων. Καίτοι επιχειρήματα στηριζόμενα στην αρχή αυτή υποβλήθηκαν επανειλημμένως στην κρίση των κοινοτικών δικαιοδοτικών οργάνων, κανένα από αυτά δεν έκρινε σκόπιμο να τα εξετάσει.

220 Πρέπει, συναφώς, να παρατηρηθεί ότι, στην απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2001, C-353/99 P, Συμβούλιο κατά Hautala (Συλλογή 2001, σ. I-9565), το Δικαστήριο ανέφερε ότι, με την προμνησθείσα στη σκέψη 72 απόφασή του Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου, υπογράμμισε τη σημασία του δικαιώματος προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή των δημοσίων αρχών και υπενθύμισε ότι η δήλωση αριθ. 17 συνδέει το δικαίωμα αυτό με τον «δημοκρατικό χαρακτήρα των θεσμικών οργάνων». Το Δικαστήριο θεώρησε περαιτέρω ότι ορθώς το Πρωτοδικείο είχε κρίνει ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, της αποφάσεως 93/731 έχει την έννοια ότι το Συμβούλιο υπείχε υποχρέωση να εξετάζει αν έπρεπε να επιτρέψει τη μερική πρόσβαση στα στοιχεία που δεν καλύπτονταν από τις εξαιρέσεις και είχε ακυρώσει την επίδικη απόφαση, και τούτο «χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί κατά πόσον, όπως υποστ[ήριζαν] το Συμβούλιο και η Ισπανική Κυβέρνηση, το Πρωτοδικείο κακώς [είχε στηριχθεί] στην ύπαρξη μιας αρχής καθιερώνουσας το δικαίωμα στην πληροφόρηση» (προμνησθείσα απόφαση Συμβούλιο κατά Hautala, σκέψη 31).

221 Εν πάση περιπτώσει, έστω και αν υποτεθεί ότι το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή των κοινοτικών δημοσίων αρχών, συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ, μπορεί να θεωρηθεί ως θεμελιώδες δικαίωμα προστατευόμενο από την κοινοτική έννομη τάξη ως γενική αρχή του δικαίου, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ λόγω παραβιάσεως της αρχής αυτής δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

222 Πρέπει να υπομνησθεί ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα δεν μπορούν να εκληφθούν ως «απόλυτα δικαιώματα» και ότι είναι «θεμιτή η επιφύλαξη σχετικά με τα δικαιώματα [αυτά] της εφαρμογής ορισμένων ορίων που δικαιολογούνται από τους στόχους γενικού συμφέροντος, τους οποίους επιδιώκει η Κοινότητα, εφόσον δεν θίγεται η ουσία των δικαιωμάτων αυτών» (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Μαΐου 1974, 4/73, Nold κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 277, σκέψη 14).

223 Όσον αφορά το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα, λόγοι απτόμενοι της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος ή ενός ιδιωτικού συμφέροντος μπορούν θεμιτώς να περιορίσουν το δικαίωμα αυτό.

224 Πρέπει, έτσι, να παρατηρηθεί ότι ο κώδικας συμπεριφοράς αναφέρει ότι η πρόσβαση σε ένα έγγραφο δεν μπορεί να επιτραπεί στην περίπτωση κατά την οποία η δημοσιοποίησή του θα μπορούσε να επηρεάσει την προστασία του δημοσίου συμφέροντος από πλευράς «νομισματικής σταθερότητας».

225 Ο κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43), που ισχύει από τις 3 Δεκεμβρίου 2001 και αποσκοπεί να προσδώσει όσο το δυνατόν πληρέστερη πρακτική ισχύ στο δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα, αλλά και να θεσπίσει τα όρια της προσβάσεως αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 225, παράγραφος 2, ΕΚ, καθορίζει ορισμένα δημόσια ή ιδιωτικά συμφέροντα που διασφαλίζονται μέσω εξαιρέσεων από το δικαίωμα προσβάσεως.

226 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, του κανονισμού 1049/2001 προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σε ένα έγγραφο στην περίπτωση που η δημοσιοποίηση θα έθιγε την προστασία του δημοσίου συμφέροντος όσον αφορά «τη δημοσιονομική, νομισματική ή οικονομική πολιτική της Κοινότητας ή ενός κράτους μέλους».

227 Εξάλλου, οι εξαιρέσεις από την πρόσβαση στα έγγραφα τις οποίες προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, του κανονισμού 1049/2001 έχουν επιτακτική διατύπωση. Επομένως, τα όργανα υποχρεούνται να αρνούνται την πρόσβαση στα έγγραφα που εμπίπτουν στις εξαιρέσεις αυτές, οσάκις προσκομίζεται απόδειξη περί συνδρομής των προβλεπομένων περιστάσεων (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 5ης Μαρτίου 1997, Τ-105/95, WWF UK κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-313, σκέψη 58, και της 13ης Σεπτεμβρίου 2000, Τ-20/99, Denkavit Nederland κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-3011, σκέψη 39), το κείμενο δε αυτό δεν προβλέπει καμία στάθμιση με «υπερισχύον δημόσιο συμφέρον», σε αντίθεση προς τις εξαιρέσεις του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 1049/2001.

228 Πρέπει, επίσης, να υπογραμμιστεί ότι το άρθρο 10, παράγραφος 4, του καταστατικού του ΕΣΚΤ προβλέπει ρητώς ότι οι εργασίες των συνεδριάσεων του διοικητικού

συμβουλίου είναι μυστικές και ότι από τη συνδυασμένη ανάγνωση του άρθρου 110 ΕΚ και του άρθρου 255 ΕΚ προκύπτει η εξαίρεση της ΕΚΤ από το πεδίο εφαρμογής της τελευταίας αυτής διατάξεως και, ως εκ τούτου, η ιδιαίτερη μεταχείριση της ΕΚΤ σε σχέση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή όσον αφορά την πρόσβαση στα έγγραφα.

229 Οι ειδικές αυτές διατάξεις συνδέονται με τα καθήκοντα τα οποία αναθέτει στην ΕΚΤ η Συνθήκη ΕΚ, οι συντάκτες της οποίας προδήλως θέλησαν να εξασφαλίσουν ότι η ΕΚΤ θα είναι σε θέση να τα εκτελεί με ανεξαρτησία (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουλίου 2003, C-11/00, Επιτροπή κατά ΕΚΤ, Συλλογή 2003, σ. I-7147, σκέψη 130).

230 Πρέπει να υπομνησθεί ότι το ΕΣΚΤ αποτελείται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και διοικείται από τα όργανα λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ, που είναι το διοικητικό συμβούλιο και η εκτελεστική επιτροπή. Κατά το άρθρο 105 ΕΚ, οι βασικές αποστολές του ΕΣΚΤ συνίστανται στη χάραξη και την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής της Κοινότητας, στη διενέργεια πράξεων συναλλάγματος, στην κατοχή και διαχείριση των επισήμων συναλλαγματικών διαθεσίμων των κρατών μελών και στην προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών, με πρωταρχικό στόχο τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Η ΕΚΤ εκδίδει τους απαραίτητους κανονισμούς και λαμβάνει τις απαραίτητες αποφάσεις για την εκπλήρωση των αποστολών του ΕΣΚΤ (άρθρο 110 ΕΚ).

231 Φαίνεται, συνεπώς, ότι η προστασία του δημοσίου συμφέροντος που άπτεται της νομισματικής πολιτικής στην Κοινότητα συνιστά θεμιτό λόγο περιορισμού του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή των κοινοτικών δημοσίων αρχών, το οποίο θεωρείται θεμελιώδες δικαίωμα.

232 Στην υπό κρίση περίπτωση, ο προσφεύγων αμφισβητεί τη νομιμότητα του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, που προβλέπει, μεταξύ άλλων,

30ετή περίοδο εμπιστευτικότητας για τα έγγραφα που φυλάσσονται στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών. Όπως διευκρίνισε η ΕΚΤ με τα δικόγραφά της, τα αρχεία αυτά περιλαμβάνουν έγγραφα που έχουν συνταχθεί, αφενός, από την Επιτροπή των Διοικητών, την Επιτροπή των Αναπληρωτών, τις υποεπιτροπές και τις ομάδες εμπειρογνωμόνων και, αφετέρου, από τη Νομισματική Επιτροπή.

233 Όμως, δεν αμφισβητείται ότι η δραστηριότητα τόσο της Επιτροπής των Διοικητών όσο και της Νομισματικής Επιτροπής είχε ακριβώς σχέση με τη νομισματική πολιτική στην Κοινότητα.

234 Η Νομισματική Επιτροπή έλκει την καταγωγή από το παλαιό άρθρο 105, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ, το οποίο προέβλεπε ότι, «[γ]ια την προώθηση του συντονισμού της νομισματικής πολιτικής των κρατών μελών, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο για τη λειτουργία της κοινής αγοράς, συνιστάται Νομισματική Επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα».

235 Η Επιτροπή αυτή, συγκείμενη από μέλη διοριζόμενα από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή, είχε ακριβώς ως αποστολή να παρακολουθεί τη νομισματική και οικονομική κατάσταση των κρατών μελών και της Κοινότητας καθώς και τη κατάσταση όσον αφορά την κίνηση κεφαλαίων και την ελευθερία των πληρωμών, να συντάσσει τακτικά αναφορές προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή και να διατυπώνει γνώμες προς τα όργανα αυτά.

236 Στις 8 Μαΐου 1964, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 64/300 περί της συνεργασίας μεταξύ των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και συνέστησε την Επιτροπή των Διοικητών, συγκείμενη από τους διοικητές των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών, ενώ η Επιτροπή κλήθηκε να αντιπροσωπεύεται από ένα μέλος της στις συνόδους της Επιτροπής των Διοικητών.

237 Η Επιτροπή των Διοικητών είχε, μεταξύ άλλων, ως αποστολή να προβαίνει «σε διαβουλεύσεις σχετικά με τις γενικές αρχές και τις γενικές γραμμές της πολιτικής των κεντρικών τραπεζών, ιδίως σε θέματα πιστώσεων, χρηματαγοράς και αγοράς συναλλάγματος» και «σε ανταλλαγές πληροφοριών σχετικών με τα κυριότερα μέτρα που ανήκουν στην αρμοδιότητα των κεντρικών τραπεζών και να εξετάζει αυτά».Τα καθήκοντα της Επιτροπής των Διοικητών διευρύνθηκαν με την απόφαση 90/142, η οποία προέβλεπε ότι η Επιτροπή των Διοικητών μπορούσε να απευθύνει στις διάφορες κυβερνήσεις και στο Συμβούλιο γνώμες «όσον αφορά τις πολιτικές που ενδέχεται να επηρεάζουν την εσωτερική και εξωτερική νομισματική κατάσταση της Κοινότητας και ιδιαίτερα τη λειτουργία του [ΕΝΣ]».

238 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι το άρθρο 12, παράγραφος 2, του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής των Διοικητών προέβλεπε ότι «όλα τα έγγραφα που συντάσσει η [εν λόγω επιτροπή] είναι εμπιστευτικά, πλην αντιθέτου αποφάσεως».

239 Η Νομισματική Επιτροπή και η Επιτροπή των Διοικητών έπαυσαν τις δραστηριότητές τους, αντιστοίχως, την 1η Ιανουαρίου 1999 και την 1η Ιανουαρίου 1994 και αντικαταστάθηκαν από την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή και από το ΕΝΙ. Τα έγγραφα που είχαν συντάξει τα δύο πρώτα αυτά όργανα και τα οποία περιήλθαν στην κατοχή της ΕΚΤ κατόπιν της εκκαθαρίσεως του ΕΝΙ συγκεντρώθηκαν, αναλόγως της προελεύσεως και της φύσεώς τους, σε μια ιδιαίτερη κατηγορία αρχείων.

240 Όπως αναφέρεται στη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 354/83 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1983, για το άνοιγμα στο κοινό των ιστορικών αρχείων της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ L 43 σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) 1700/2003 του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003 (ΕΕ L 243 σ. 1), «είναι πάγια πρακτική, τόσο στα κράτη μέλη όσο και στους διεθνείς οργανισμούς, τα αρχεία να καθίστανται προσιτά στο κοινό μετά παρέλευση ορισμένων ετών».

241 Εν προκειμένω, ο προσφεύγων χαρακτηρίζει υπερβολική την 30ετή περίοδο εμπιστευτικότητας, τη θεωρεί ασαφή στο μέτρο που το χρονικό σημείο ενάρξεώς της δεν καθορίζεται ρητώς από το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ και φρονεί, τέλος, ότι η περίοδος αυτή «καταργεί το δικαίωμα προσβάσεως».

242 Πρέπει, ωστόσο, να τονιστεί, πρώτον, ότι η προμνησθείσα 30ετής περίοδος αντιστοιχεί ακριβώς στην προβλεπόμενη στο άρθρο 1 του κανονισμού 354/83, μετά την πάροδο της οποίας επιτρέπεται, καταρχήν, η πρόσβαση στα ιστορικά αρχεία των οργάνων των Κοινοτήτων σε οποιονδήποτε τη ζητήσει.

243 Στους κανόνες της σχετικά με τα ιστορικά αρχεία (κανόνες που εγκρίθηκαν στις 7 Οκτωβρίου 2005 από τη Διευθύνουσα Επιτροπή της Τράπεζας) (ΕΕ 2005, C 289, σ. 12), η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων επίσης όρισε 30ετή περίοδο πριν από το άνοιγμα των ιστορικών της αρχείων στο κοινό.

244 Εξάλλου, το άρθρο 4, παράγραφος 7, του κανονισμού 1049/2001 ορίζει ότι οι εξαιρέσεις από το δικαίωμα προσβάσεως, τις οποίες προβλέπουν οι παράγραφοι 1 έως 3 του άρθρου αυτού, ισχύουν για μέγιστη περίοδο 30 ετών. Ωστόσο, οι εξαιρέσεις που αφορούν την προστασία της ιδιωτικής ζωής (άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β΄) ή εμπορικά συμφέροντα (άρθρο 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση), καθώς και οι ειδικές διατάξεις που αφορούν τα ευαίσθητα έγγραφα (άρθρο 9), θα μπορούν, εν ανάγκη, να εξακολουθήσουν να ισχύουν και μετά την περίοδο αυτή.

245 Άλλωστε, ασφαλώς μεν δεν αμφισβητείται ότι το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ δεν περιέχει μνεία του χρονικού σημείου ενάρξεως της 30ετούς περιόδου, η απλή, όμως αυτή παράλειψη δεν μπορεί, αφ' εαυτής, να καταστήσει παράνομη τη διάταξη την οποία αμφισβητεί ο προσφεύγων.

246 Λαμβανομένων υπόψη της ειδικής φύσεως των επιδίκων αρχείων, που καλύπτουν, ιδίως, τη δραστηριότητα ενός οργανισμού που ιδρύθηκε το 1964 και διαλύθηκε μόλις την 1η Ιανουαρίου 1994, καθώς και της πάγιας πρακτικής που αναφέρθηκε ανωτέρω, πρέπει να θεωρηθεί ότι η 30ής περίοδος εμπιστευτικότητας, την οποία προβλέπει ο εσωτερικός κανονισμός της ΕΚΤ, που θεσπίστηκε το 1998, είχε ως χρονικό σημείο ενάρξεως, εμμέσως πλην αναγκαστικώς, την ημερομηνία συντάξεως των εγγράφων. Εξάλλου, την τελευταία αυτή ημερομηνία όρισε ο κανονισμός 354/83 ως ημερομηνία ενάρξεως της 30ετούς περιόδου εμπιστευτικότητας την οποία προβλέπει.

247 Πρέπει να παρατηρηθεί, δεύτερον, ότι από το άρθρο 23, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ προκύπτει ότι ο κανόνας της εμπιστευτικότητας δεν είναι απόλυτος.

248 Πράγματι, η προμνησθείσα διάταξη παρέχει στο κοινό το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση συντομεύσεως της περιόδου εμπιστευτικότητας, υπενθυμιζομένου ότι τίποτε δεν εμποδίζει μια ρύθμιση σχετικά με την εσωτερική οργάνωση των εργασιών ενός θεσμικού οργάνου να παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων (προμνησθείσα στη σκέψη 72 απόφαση Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου σκέψη 38). Δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, που αποτελεί διάταξη γενικής ισχύος, οποιοσδήποτε μπορεί συνεπώς να ζητήσει την πρόσβαση σε οποιοδήποτε από τα έγγραφα που διατηρούνται στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών, ακόμα και προτού παρέλθει 30ετία.

249 Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος περί απουσίας ένδικης προστασίας, η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου με την οποία απορρίπτεται αίτηση συντομεύσεως της περιόδου εμπιστευτικότητας υπόκειται, όπως στην υπό κρίση περίπτωση, στον δικαστικό έλεγχο, βάσει του δικαιώματος σε αποτελεσματική ένδικη προστασία. Στο επιλαμβανόμενο δικαστήριο εναπόκειται να εξακριβώσει κατά πόσον το διοικητικό συμβούλιο άσκησε κατά νόμιμο τρόπο την αρμοδιότητα που του απονέμει το άρθρο 23, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ.

250 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ λόγω προσβολής του «δικαιώματος προσβάσεως του προσφεύγοντος στα έγγραφα της ΕΚΤ και παραβιάσεως της θεμελιώδους αρχής της διαφάνειας» είναι απορριπτέα.

— Επί του λόγου που αντλείται από το παράνομο του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ λόγω καταχρήσεως εξουσίας

251 Προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η ΕΚΤ διέπραξε κατάχρηση εξουσίας χαρακτηριζόμενη τόσο από αντικειμενικά όσο και από υποκειμενικά στοιχεία.

252 Όσον αφορά τα αντικειμενικά στοιχεία, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η ΕΚΤ, η οποία απολαύει πολύ μεγάλης ανεξαρτησίας, θέσπισε εσπευσμένα το άρθρο 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού της κανονισμού, χωρίς να λάβει υπόψη της τη νομολογία την απορρέουσα από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, υπογραφείσα στις 2 Οκτωβρίου 1997, συνταγματική υποχρέωσή της να προβλέψει, με ειδικό κανονισμό, δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα. Κατά τον προσφεύγοντα, η ΕΚΤ ενήργησε με μοναδικό στόχο την «κατάργηση ενός δημοκρατικού δικαιώματος».

253 Η αιτίαση αυτή, στο μέτρο που μπορεί να εκληφθεί ως πρόσθετος λόγος προβαλλόμενος προς απόδειξη του παρανόμου χαρακτήρα του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ λόγω του ότι η διάταξη αυτή θεσπίστηκε κατά κατάχρηση εξουσίας, είναι απορριπτέα.

254 Κατά πάγια νομολογία, μια πράξη έχει εκδοθεί κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον εφόσον προκύπτει, βάσει αντικειμενικών, κρισίμων και συγκλινουσών ενδείξεων, ότι εκδόθηκε με αποκλειστικό ή, τουλάχιστον, πρωταρχικό στόχο άλλον από αυτούς

που η ίδια αναφέρει ή προς καταστρατήγηση της διαδικασίας που ειδικώς προβλέπεται από τη Συνθήκη για την αντιμετώπιση των συναφών καταστάσεων (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 21ης Φεβρουαρίου 1984, 140/82, 146/82, 221/82 και 226/82, Walzstahl-Vereinigung και Thyssen, Συλλογή 1984, σ. 951, σκέψη 27· της 21ης Ιουνίου 1984, 69/83, Lux κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1984, σ. 2447, σκέψη 30, και της 13ης Νοεμβρίου 1990, C-331/88, Fedesa κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-4023, σκέψη 24· απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, Τ-143/89, Ferriere Nord κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-917, σκέψη 68).

255 Εν προκειμένω, αρκεί η διαπίστωση ότι η συλλογιστική του προσφεύγοντος βασίζεται σε εσφαλμένη πρόταση συλλογισμού, υπό την έννοια ότι οι διατάξεις της Συνθήκης του Άμστερνταμ, από την οποία προήλθε το άρθρο 255 ΕΚ, δεν προβλέπουν δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα της ΕΚΤ. Επιπλέον, η σχετική με την πρόσβαση στα έγγραφα νομολογία στην οποία παραπέμπει ο προσφεύγων δεν αφορά την ΕΚΤ.

256 Ο απλός ισχυρισμός ότι η ΕΚΤ ενήργησε με στόχο την «κατάργηση ενός δημοκρατικού δικαιώματος» αποτελεί καθαρό επινόημα και όχι συγκεκριμένη και αντικειμενική ένδειξη περί καταχρήσεως εξουσίας.

257 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ την οποία προέβαλε ο προσφεύγων είναι απορριπτέα.

β) Επί της παραβάσεως της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως

258 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η απόφαση που έλαβε η ΕΚΤ σε απάντηση στο αίτημά του περί συντομεύσεως της περιόδου εμπιστευτικότητας για την πρόσβαση στη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg, στερείται οιασδήποτε αιτιολογίας και παραβιάζει το άρθρο 253 ΕΚ, πράγμα που αμφισβητεί ρητώς η ΕΚΤ.

259 Με τα δικόγραφά της, η ΕΚΤ υποστήριξε αρχικώς ότι, λαμβανομένης υπόψη της γενικής ισχύος της αποφάσεως του διοικητικού συμβουλίου, η οποία δεν απευθυνόταν στον προσφεύγοντα, δεν ήταν αναγκαίο να περιληφθεί στην επιστολή της 8ης Νοεμβρίου 1999, που πληροφορούσε τον προσφεύγοντα για την απόφαση αυτή, «πρόσθετη, ατομική και ειδική αιτιολογία». Ωστόσο, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η ΕΚΤ αναγνώρισε σαφώς τον ατομικό χαρακτήρα της αποφάσεώς της και, ακολούθως, παραιτήθηκε από ένσταση απαραδέκτου στηριζόμενη στη γενική ισχύ της εν λόγω αποφάσεως.

260 Η ΕΚΤ θεωρεί ότι, εν πάση περιπτώσει, η επιστολή της 8ης Νοεμβρίου 1999 παραθέτει μια σειρά λόγων από τους οποίους προκύπτει σαφώς ότι το διοικητικό συμβούλιο, που διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια στον τομέα της αρμοδιότητάς του, στάθμισε τα συμφέροντα του προσφεύγοντος έναντι της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, ιδίως όσον αφορά τους κινδύνους για τη νομισματική σταθερότητα. Εφόσον αποκαλύπτεται το ουσιώδες του σκοπού που επιδίωκε το διοικητικό συμβούλιο, θα ήταν υπερβολικό να απαιτηθεί πιο συγκεκριμένη αιτιολογία που θα προϋπέθετε δημοσιοποίηση του περιεχομένου των εγγράφων.

261 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η επιβαλλόμενη από το άρθρο 253 ΕΚ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξεως και να επιτρέπει να διαφανεί κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εξέδωσε την πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό στους μεν ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου, στο δε αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκήσει τον έλεγχό του. Δεν απαιτείται να διασαφηνίζει η αιτιολογία όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ανταποκρίνεται στις επιταγές του άρθρου 253 ΕΚ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της, αλλά και του όλου πλαισίου στο οποίο εντάσσεται καθώς και του συνόλου των νομικών κανόνων που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ. προμνησθείσα στη σκέψη 150 απόφαση Interporc κατά Επιτροπής, σκέψη 55 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

262 Εν προκειμένω, ο προσφεύγων, με επιστολή της 27ης Ιουλίου 1999, υπέβαλε στην ΕΚΤ αίτηση συντομεύσεως της 30ετούς περιόδου εμπιστευτικότητας βάσει του

άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού, προκειμένου να λάβει γνώση των σχετικών με τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg εγγράφων, και τούτο υποστηρίζοντας ότι τα έγγραφα αυτά ήταν σημαντικά για τη συγγραφή της διδακτορικής του διατριβής.

263 Λαμβανομένης υπόψη της φύσεως της αιτήσεως του προσφεύγοντος, πρέπει να εφαρμοστεί, κατ' αναλογία, η νομολογία σύμφωνα με την οποία το θεσμικό όργανο στο οποίο απευθύνεται η αίτηση προσβάσεως στα έγγραφα πρέπει να αιτιολογεί την απόφασή του κατά τρόπον ώστε να προκύπτει ότι προέβη σε συγκεκριμένη αξιολόγηση των εγγράφων στα οποία ζητείται η πρόσβαση (προμνησθείσα στη σκέψη 150 απόφαση Kuijer κατά Συμβουλίου, σκέψη 38, και προμνησθείσα στη σκέψη 131 απόφαση JT'S Corporation κατά Επιτροπής, σκέψεις 64 και 65).

264 Ανταποκρινόμενη σε αίτημα του Πρωτοδικείου, η ΕΚΤ προσκόμισε διάφορα έγγραφα πιστοποιούντα την ύπαρξη της αποφάσεως του διοικητικού συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 1999 και, μεταξύ άλλων, απόσπασμα των πρακτικών της 29ης συνεδριάσεως του εν λόγω συμβουλίου, στην οποία απλώς γίνεται αναφορά στην εκ μέρους του προέδρου παρουσίαση της αιτήσεως προσβάσεως, στα έγγραφα από τα οποία συντίθεται η Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg και στην απόφαση του συμβουλίου να εγκρίνει την πρόταση του προέδρου του να μην επιτραπεί η πρόσβαση στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών.

265 Στην επιστολή της 8ης Νοεμβρίου 1999, αναφέρεται ότι το διοικητικό συμβούλιο, αφενός, έλαβε υπόψη του «το ότι η Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg δεν αποτελεί, στην κυριολεξία, ενιαίο έγγραφο το οποίο έχει συνταχθεί υπό μορφή συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων, αλλά υπάρχει μόνον υπό τη μορφή εκθέσεων και πρακτικών τόσο της Επιτροπής των Διοικητών όσο και της Νομισματικής Επιτροπής» και, αφετέρου, παρατήρησε ότι είχε ήδη σταλεί στον προσφεύγοντα ανακοινωθέν Τύπου, το οποίο εξέθετε «κατά τρόπο λεπτομερή όλα τα σημεία της συμφωνίας μεταξύ των διοικητών των κεντρικών τραπεζών». Η εν λόγω επιστολή αναφέρει επίσης ότι σ' αυτήν επισυναπτόταν και ένα άλλο κείμενο, ήτοι αντίγραφο της πράξεως της 10ης Νοεμβρίου 1987 με την οποία τέθηκαν σε εφαρμογή οι τροποποιήσεις που είχαν γίνει στη συμφωνία για το ΕΝΣ της 13ης Μαρτίου 1979.

266 Στην επιστολή της 8ης Νοεμβρίου 1999 διευκρινίζεται ότι «[β]άσει των ανωτέρω, το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε να μη σας επιτρέψει την πρόσβαση στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών», ο δε Διευθυντής Εξωτερικών Σχέσεων της ΕΚΤ κατέληγε εκφράζοντας την πεποίθησή του ότι η ερευνητική εργασία του προσφεύγοντος θα τελεσφορούσε, λόγω του ότι αυτός διέθετε όλα τα ουσιώδη πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg.

267 Από την επιστολή της 8ης Νοεμβρίου 1999 προκύπτει μεν σαφώς ότι το διοικητικό συμβούλιο διευκρίνισε το ποια έγγραφα αποτελούσαν τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg, από αυτό, όμως δεν μπορεί να συναχθεί ότι από την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου διαφαίνεται ότι το τελευταίο προέβη σε συγκεκριμένη αξιολόγηση των εγγράφων τα οποία αφορά η αίτηση προσβάσεως. Η διευκρίνιση, απλώς και μόνον, της φύσεως των εγγράφων στα οποία ζητείται η πρόσβαση δεν μπορεί να εξομοιωθεί προς αξιολόγηση των πληροφοριακών στοιχείων που περιέχονται στα εν λόγω έγγραφα. Όμως, η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 1999, όπως περιήλθε σε γνώση του προσφεύγοντος στις 8 Νοεμβρίου 1999, ουδόλως αναφέρεται σε αξιολόγηση βάσει του περιεχομένου των ζητουμένων εγγράφων.

268 Εν πάση περιπτώσει, έστω και αν γίνει δεκτό ότι από την αιτιολογία της εν λόγω αποφάσεως προκύπτει ότι υπήρξε συγκεκριμένη εξέταση των ζητουμένων εγγράφων, πρέπει να παρατηρηθεί ότι στον προσφεύγοντα δεν παρασχέθηκε πλήρης δυνατότητα να αντιληφθεί τους λόγους για τους οποίους δεν του επιτράπηκε η πρόσβαση και ότι το Πρωτοδικείο δεν είναι σε θέση ασκήσει τον έλεγχό του.

269 Πράγματι, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το διοικητικό συμβούλιο, στην απόφασή του με την οποία αρνήθηκε να συντομεύσει την περίοδο εμπιστευτικότητας και, επομένως, να επιτρέψει την πρόσβαση στα ζητηθέντα έγγραφα, δεν επικαλείται καμία ιδιαίτερη ανάγκη ή λόγο προστασίας σε σχέση με τα εν λόγω έγγραφα ούτε παρέχει, κατά μείζονα λόγο, καμία —έστω και λακωνική— εξήγηση που να δικαιολογεί την άρνησή του να δημοσιοποιήσει το περιεχόμενο των εγγράφων και να επιτρέπει να κατανοηθεί και να ελεγχθεί το υποστατό της ανάγκης προστασίας.

270 Φαίνεται ότι η εν λόγω απόφαση στηρίζεται αποκλειστικά στην εκ μέρους του διοικητικού συμβουλίου εκτίμηση της ιδιαίτερης ανάγκης του προσφεύγοντος να έχει στη διάθεσή του τα ζητηθέντα έγγραφα, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που παρασχέθηκαν στον ενδιαφερόμενο σχετικά με τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg, οι οποίες θεωρήθηκαν, εν προκειμένω, επαρκείς.

271 Αντίθετα προς τα υποστηριζόμενα από την ΕΚΤ, από την απόφασή της δεν προκύπτει σαφώς στάθμιση των συμφερόντων του προσφεύγοντος έναντι του δημοσίου συμφέροντος που συνίσταται στη νομισματική σταθερότητα.

272 Μόνο με το υπόμνημα αντικρούσεως ανέφερε η ΕΚΤ για πρώτη φορά ότι το διοικητικό συμβούλιο είχε κρίνει ότι τα ζητηθέντα έγγραφα, κύρια αποστολή των οποίων ήταν η καθοδήγηση των πολιτικών συζητήσεων κατά την άτυπη σύνοδο των Υπουργών Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων στο Nyborg, περιελάμβαναν αμφιλεγόμενες διαβουλεύσεις και πληροφορίες, οι οποίες δεν είχαν εισέλθει ακόμα στη δημόσια σφαίρα, και ότι ήταν αναγκαίο να διατηρηθεί ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των πολιτικών αυτών διαβουλεύσεων για να εξασφαλιστεί «χώρος» για περαιτέρω σκέψη. Στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, απαντώντας σε λόγο αντλούμενο από την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, η ΕΚΤ ισχυρίστηκε ότι από την αιτιολογία της αποφάσεώς της προέκυπτε σαφώς ότι το διοικητικό συμβούλιο «στάθμισε τα συμφέροντα του προσφεύγοντος έναντι της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος και, ιδίως, έναντι των κινδύνων για τη νομισματική σταθερότητα».

273 Πρέπει, εξάλλου, να υπομνησθεί ότι, καίτοι το πλαίσιο στο οποίο τοποθετείται η λήψη της αποφάσεως μπορεί να αμβλύνει τις απαιτήσεις αιτιολογήσεως που βαρύνουν το κοινοτικό όργανο, μπορεί επίσης, αντιθέτως, να τις καταστήσει πιο επαχθείς υπό συγκεκριμένες περιστάσεις (προμνησθείσα στη σκέψη 150 απόφαση Kuijer κατά Συμβουλίου, σκέψη 45). Έτσι, εν προκειμένω, πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον τηρήθηκε η υποχρέωση αιτιολογήσεως υπό το φως της όλης αλληλογραφίας μεταξύ του οργάνου και του προσφεύγοντος.

274 Απαντώντας στην πρώτη αίτησή του για πρόσβαση στη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg, η ΕΚΤ ανέφερε στον προσφεύγοντα ότι τα έγγραφα που προέρχονταν από την Επιτροπή των Διοικητών δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 1999/284, αλλά σ' εκείνο του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού της κανονισμού, το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα είναι ελεύθερη μόνο μετά την παρέλευση 30ετίας. Κατά συνέπεια, η ΕΚΤ δεν διαβίβασε στον προσφεύγοντα κανένα έγγραφο αρχειοθετημένο στα αρχεία της Επιτροπής των Διοικητών.

275 Στις 27 Ιουλίου 1999, ο προσφεύγων απευθύνθηκε γραπτώς στην ΕΚΤ και ζήτησε επανεξέταση της αιτήσεώς του βάσει του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, το οποίο επιτρέπει στο διοικητικό συμβούλιο να συντομεύει, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, την 30ετή περίοδο εμπιστευτικότητας. Προς στήριξη της αιτήσεώς του, ο προσφεύγων επικαλέστηκε την παλαιότητα της Συμφωνίας Βασιλείας-Nyborg και τον καθαρά ιστορικό χαρακτήρα του ΕΝΣ.

276 Υπό τις περιστάσεις αυτές, οι απαιτήσεις αιτιολογήσεως επέβαλλαν στην ΕΚΤ να απαντήσει στη δεύτερη αυτή αίτηση προσβάσεως, η οποία είχε μεν διαφορετική νομική βάση αλλά το ίδιο αντικείμενο, αναφέροντας τους λόγους για τους οποίους τα στοιχεία που προέβαλε ο προσφεύγων δεν της επέτρεπαν να αναθεωρήσει την αρχική θέση της ως προς την εμπιστευτικότητα των επίμαχων εγγράφων.

277 Όμως, στην απόφαση της ΕΚΤ, το διοικητικό συμβούλιο δεν ανέφερε κανένα λόγο ικανό να ανατρέψει τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος. Και στην περίπτωση αυτή, μόνο μετά την άσκηση της προσφυγής ακυρώσεως υποστήριξε η ΕΚΤ, αφενός, ότι οι γνώμες που διατυπώνονται και οι στρατηγικές που αναλύονται στα έγγραφα που συνθέτουν τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg εξακολουθούσαν να ισχύουν και μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις στον ισχύοντα μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, έστω και αν δεν αφορούσε παρά τις κεντρικές τράπεζες δύο κρατών μελών, και, αφετέρου, ότι, «προκειμένου να αποφύγει την πρόκληση σύγχυσης στην αγορά», η ΕΚΤ είχε νόμιμους λόγους να μη δημοσιοποιήσει τα έγγραφα αυτά.

278 Πρέπει να υπομνησθεί ότι η αιτιολογία πρέπει να υπάρχει στο ίδιο το σώμα της αποφάσεως και ότι, αν αυτή περιέχει υποτυπώδη αιτιολογία, όπως εν προκειμένω, η αιτιολογία αυτή δεν μπορεί να αναπτυχθεί και να διασαφηνιστεί για πρώτη φορά και εκ των υστέρων ενώπιον του κοινοτικού δικαστή, πλην εξαιρετικών περιστάσεων που δεν συντρέχουν εν προκειμένω, ελλείψει επείγουσας ανάγκης και λαμβανομένου υπόψη του μοναδικού χαρακτήρα της πράξεως που επρόκειτο να εκδώσει η ΕΚΤ (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 2ας Ιουλίου 1992, Τ-61/89, Dansk Pelsdyravlerforening κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1931, σκέψη 131, και της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, Τ-374/94, Τ-375/94, Τ-384/94 και Τ-388/94, European Night Services κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3141, σκέψη 95).

279 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η απόφαση της ΕΚΤ πρέπει να ακυρωθεί ως μη ανταποκρινόμενη στις περί αιτιολογίας απαιτήσεις του άρθρου 253 ΕΚ, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι λοιποί λόγοι ακυρώσεως που προβάλλει ο προσφεύγων και οι οποίοι αντλούνται από κατάχρηση εξουσίας, παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως και πλάνη εκτιμήσεως της ΕΚΤ.

280 Τέλος, στο στάδιο αυτό, πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο προσφεύγων, αφού άσκησε προσφυγή ακυρώσεως (υπόθεση Τ-3/00), άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου αγωγή αποζημιώσεως (υπόθεση Τ-337/04), από την οποία προκύπτει σαφώς ότι η παράνομη συμπεριφορά που προσάπτεται στο Συμβούλιο και την ΕΚΤ συνίσταται ακριβώς στην έκδοση των αποφάσεων των οποίων ο προσφεύγων ζητεί την ακύρωση στην υπόθεση Τ-3/00.

281 Στο πλαίσιο της αγωγής αποζημιώσεως και προκειμένου να αποδείξει την παράνομη συμπεριφορά των εναγομένων, ο ενάγων ανέπτυξε επιχειρηματολογία εν μέρει ταυτόσημη με εκείνη που ανέπτυξε προκειμένου να επιτύχει την ακύρωση των εν λόγω πράξεων. Δεν αμφισβητείται ότι ο ενάγων προέβαλε ένα νέο λόγο παρανόμου των επιδίκων αποφάσεων με τις οποίες δεν του επιτράπηκε η πρόσβαση στα έγγραφα, ήτοι την παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου, καθώς και νέα επιχειρήματα προς στήριξη των λόγων παρανόμου που είχε ήδη προβάλει στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρώσεως, τα οποία απαντούσαν σε ορισμένους ισχυρισμούς που είχαν διατυπώσει οι καθών στο πλαίσιο της προσφυγής αυτής.

282 Η επιχειρηματολογία αυτή, στο μέτρο που μπορεί να εκληφθεί ως προβαλλόμενη προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως των αποφάσεων του Συμβουλίου και της ΕΚΤ που διατυπώθηκε στο πλαίσιο της υποθέσεως Τ-3/00, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

283 Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι η αγωγή αποζημιώσεως είναι αυτοτελές μέσο δικαστικής προστασίας, το οποίο έχει ιδιαίτερη λειτουργία στο πλαίσιο του συστήματος των μέσων δικαστικής προστασίας και εξαρτάται από προϋποθέσεις ασκήσεως οι οποίες τέθηκαν με γνώμονα το ειδικό αντικείμενό του. Ενώ σκοπός της προσφυγής ακυρώσεως και της προσφυγής κατά παραλείψεως είναι να επιβληθεί κύρωση λόγω του παράνομου χαρακτήρα μιας νομικώς δεσμευτικής πράξεως ή λόγω της ελλείψεως τέτοιας πράξεως, η αγωγή αποζημιώσεως έχει ως αντικείμενο αίτημα αποκαταστάσεως ζημίας απορρέουσας από παράνομη πράξη ή συμπεριφορά καταλογιστέα σε κοινοτικό όργανο ή οργανισμό (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Μαρτίου 2004, C-234/02 P, Διαμεσολαβητής κατά Lamberts, Συλλογή 2004, σ. I-2803, σκέψη 59 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

284 Η αρχή της αυτοτέλειας των μέσων δικαστικής προστασίας απαγορεύει, εν προκειμένω, ενιαία εκτίμηση του συνόλου των λόγων παρανόμου που προβάλλονται στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρώσεως και της αγωγής αποζημιώσεως, λαμβανομένου υπόψη ότι οι αποφάσεις με τις οποίες γίνονται δεκτά τα αιτήματα της εν λόγω προσφυγής και της εν λόγω αγωγής έχουν διαφορετικές συνέπειες. Έτσι, η ευδοκίμηση της προσφυγής ακυρώσεως καταλήγει στην εξάλειψη της προσβαλλομένης πράξεως από την κοινοτική έννομη τάξη, ενώ η ευδοκίμηση της αγωγής αποζημιώσεως επιτρέπει αποκλειστικά την αποκατάσταση της ζημίας που προξένησε η πράξη αυτή, χωρίς αυτόματη κατάργηση της πράξεως.

285 Η συνεκδίκαση των υποθέσεων Τ-3/00 και Τ-337/04 προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως δεν είναι ικανή να ανατρέψει το προμνησθέν συμπέρασμα, καθόσον η απόφαση περί συνεκδικάσεως δεν επηρεάζει την ανεξαρτησία και την αυτοτέλεια των συγκεκριμένων υποθέσεων, καθώς

είναι πάντοτε δυνατό να ληφθεί απόφαση για τον εκ νέου χωρισμό τους (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Ιουνίου 2001, C-280/99 P έως C-282/99 P, Moccia Irme κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-4717, σκέψη 66, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Δεκεμβρίου 2005, Τ-209/01, Honeywell κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-5527, σκέψη 71).

Γ — *Επί των αιτημάτων περί διεξαγωγής αποδείξεων ή λήψεως μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας*

286 Στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρώσεως, ο προσφεύγων ζήτησε από το Πρωτοδικείο να διατάξει αποδείξεις προκειμένου να προσδιοριστούν οι συνθήκες υπό τις οποίες εκδόθηκαν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις και, ειδικότερα, να καθοριστεί υπό ποιες συνθήκες περιήλθε η έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής στην κατοχή της ΕΚΤ, καθώς και να υποχρεώσει την τελευταία να προσκομίσει τα πρακτικά της συνεδριάσεως του διοικητικού συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 1999.

287 Λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που παρέσχε η ΕΚΤ ως προς τις συνθήκες υπό τις οποίες περιήλθε στην κατοχή της η έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής, όπως υπενθυμίζονται ανωτέρω στη σκέψη 144, της κοινοποιήσεως από την ΕΚΤ διαφόρων εγγράφων και, ιδίως, αποσπάσματος των πρακτικών της 29ης συνεδριάσεως του διοικητικού συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 1999, των εξηγήσεων και των εγγράφων που παρέσχε το Συμβούλιο όσον αφορά τις συνθήκες υπό τις οποίες εκδόθηκε η απόφαση της 30ής Ιουλίου 1999, τα μνημονευόμενα στην προηγούμενη σκέψη αιτήματα του προσφεύγοντος πρέπει να θεωρηθούν ως ικανοποιηθέντα και έχουν, συνεπώς, καταστεί άνευ αντικειμένου.

288 Εξάλλου, το αίτημα του προσφεύγοντος περί λήψεως μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, με το οποίο ζητείται να προσκομίσει η ΕΚΤ στατιστικά στοιχεία για την πρόσβαση στα έγγραφά της στο διάστημα από 1ης Ιουνίου 1998 έως 31 Μαΐου 2000, πρέπει να απορριφθεί ως μη εμφανίζον ενδιαφέρον για τη λύση της διαφοράς.

Επί της αγωγής αποζημιώσεως

Α — *Προκαταρκτικές σκέψεις*

289 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο Α. Πιτσιόρλας (στο εξής: ενάγων) επιδιώκει σαφώς να αναγνωριστεί η εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας, κατά το άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, λόγω παράνομης συμπεριφοράς των οργάνων της.

290 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι η ύπαρξη τέτοιας ευθύνης εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων, ήτοι: του παρανόμου της προσαπτομένης στα όργανα συμπεριφοράς, του υποστατού της ζημίας και της υπάρξεως αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της εν λόγω συμπεριφοράς και της προβαλλομένης ζημίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1982, 26/81, Oleifici Mediterranei κατά ΕΟΚ, Συλλογή 1982, σ. 3057, σκέψη 16· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουλίου 1996, Τ-175/94, International Procurement Services κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. ΙΙ-729, σκέψη 44· της 16ης Οκτωβρίου 1996, Τ-336/94, Efisol κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. ΙΙ-1343, σκέψη 30, και της 11ης Ιουλίου 1997, Τ-267/94, Oleifici Italiani κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. ΙΙ-1239, σκέψη 20).

291 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, η νομολογία απαιτεί να αποδεικνύεται κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου αποσκοπούντος στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες (απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5291, σκέψη 42). Όσον αφορά την απαίτηση σύμφωνα με την οποία η παράβαση πρέπει να είναι κατάφωρη, το αποφασιστικό κριτήριο για να θεωρηθεί ότι πληρούται η προϋπόθεση αυτή είναι το αν συντρέχει, εκ μέρους του οικείου κοινοτικού οργάνου, πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση των ορίων που επιβάλλονται στη διακριτική του ευχέρεια. Όταν το όργανο αυτό δεν διαθέτει παρά αισθητά μειωμένο ή και ανύπαρκτο περιθώριο εκτιμήσεως, η απλή παράβαση του κοινοτικού δικαίου μπορεί να αρκεί προς απόδειξη της υπάρξεως κατάφωρης παραβάσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-312/00 P, Επιτροπή κατά Camar και Tico, Συλλογή 2002, σ. I-11355, σκέψη

54, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 2001, Τ-198/95, Τ-171/96, Τ-230/97, Τ-174/98 και Τ-225/99, Comafrica και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-1975, σκέψη 134).

292 Όσον αφορά την προϋπόθεση της αιτιώδους συνάφειας, η Κοινότητα δεν ευθύνεται παρά για ζημία που απορρέει κατά τρόπο επαρκώς άμεσο από την αντικανονική συμπεριφορά του οικείου οργάνου (απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Οκτωβρίου 1979, 64/76 και 113/76, 167/78 και 239/78, 27/79, 28/79 και 45/79, Dumortier Frères κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 515, σκέψη 21, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Φεβρουαρίου 2003, Τ-333/01, Meyer κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-117, σκέψη 32). Αντιθέτως, η Κοινότητα δεν υποχρεούται να αποκαθιστά κάθε επιζήμια συνέπεια, ακόμα και απομακρυσμένη, συμπεριφορών των οργάνων της (βλ., υπό την έννοια αυτή, προμνησθείσα απόφαση Dumortier Frères κ.λπ. κατά Συμβουλίου, σκέψη 21).

293 Όσον αφορά τη ζημία, πρέπει να τονιστεί ότι αυτή πρέπει να είναι πραγματική και βέβαιη (απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Ιανουαρίου 1982, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 και 5/81, Birra Wührer κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 85, σκέψη 9, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 2ας Ιουλίου 2003, Τ-99/98, Hameico Stuttgart κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-2195, σκέψη 67), καθώς και αποτιμητή (απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Ιανουαρίου 1996, Τ-108/94, Candiotte κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1996, σ. II-87, σκέψη 54). Αντιθέτως, ζημία καθαρά υποθετική και απροσδιόριστη δεν παρέχει δικαίωμα προς αποζημίωση (βλ., υπό την έννοια αυτή, προμνησθείσα στη σκέψη 290 απόφαση Oleifici Italiani κατά Επιτροπής, σκέψη 73).

294 Στον ενάγοντα εναπόκειται να προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία στον κοινοτικό δικαστή προς απόδειξη του υποστατού και της εκτάσεως της ζημίας του (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Μαΐου 1976, 26/74, Roquette Frères κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1976, σ. 273, σκέψεις 22 έως 24· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 9ης Ιανουαρίου 1996, Τ-575/93, Koelman κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1, σκέψη 97, και της 28ης Απριλίου 1998, Τ-184/95, Dorsch Consult κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-667, σκέψη 60).

295 Τέλος, υπενθυμίζεται ότι, άπαξ και δεν πληρούται μία από τις προϋποθέσεις αυτές, η αγωγή πρέπει να απορρίπτεται στο σύνολό της, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι λοιπές προϋποθέσεις (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1994, C-146/91, ΚΥΔΕΠ κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4199, σκέψεις 19 και 81, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Φεβρουαρίου 2002, Τ-170/00, Förde-Reederei κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-515, σκέψη 37).

Β — *Επί της ζημίας και της αιτιώδους συνάφειας*

1. *Επιχειρήματα των διαδίκων*

296 Όσον αφορά την προϋπόθεση της υπάρξεως ζημίας, ο ενάγων υποστηρίζει, πρώτον, ότι η άρνηση των δύο κοινοτικών «οργάνων» να του επιτρέψουν την πρόσβαση στο ζητηθέν έγγραφο ανέτρεψε το χρονοδιάγραμμα της συγγραφής της διατριβής του και τον εμποδίζει μέχρι και σήμερα, τρία έτη και τέσσερις μήνες μετά τη λήξη της προθεσμίας που προβλεπόταν για την κατάθεσή της (ήτοι στις 31 Μαρτίου 2001), να την ολοκληρώσει και να την υποβάλει στη Νομική Σχολή Θεσσαλονίκης. Από την κατάσταση αυτή προκύπτει λογικά ότι ο ενάγων υπέστη υλική ζημία η οποία συνίσταται στην απώλεια των εισοδημάτων που θα είχε εισπράξει κάνοντας εύλογη και κατάλληλη χρήση του διδακτορικού τίτλου που θα αποκτούσε, καταλαμβάνοντας, συγκεκριμένα, θέση νομικού σε διεθνείς οργανισμούς και φορείς όπως η ΕΚΤ ή το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ).

297 Ο ενάγων αναφέρει ότι η δικονομική αρχή σύμφωνα με την οποία στον επικαλούμενο την ύπαρξη ζημίας εναπόκειται να την αποδείξει δεν είναι απεριόριστη. Το Πρωτοδικείο θα πρέπει να λάβει υπόψη του, πρώτον, την ιδιαίτερη φύση της υποθέσεως, δεύτερον, τη φύση της προκληθείσας ζημίας και την αρχή της δικονομικής ισότητας ως προς το βάρος αποδείξεως και, τρίτον, τη νομολογία του Δικαστηρίου.

298 Συγκεκριμένα, πρόκειται για την πρώτη υπόθεση εξωσυμβατικής ευθύνης σχετική με την πρόσβαση στα έγγραφα και η νομολογία την οποία μνημονεύει η ΕΚΤ είναι άσχετη με αυτό το πλαίσιο. Μόνον η νομολογία επί υπαλληλικών υποθέσεων θα μπορούσε να παράσχει χρήσιμα στοιχεία εκτιμήσεως.

299 Κατά τον ενάγοντα, το περιεχόμενο της αγωγής δεν αφήνει καμία αμφιβολία ως προς το ότι η προβαλλόμενη ζημία συνίσταται σε διαφυγόν κέρδος (lucrum cessans) και όχι σε θετική ζημία (damnum emergens), δύο έννοιες διαφορετικές σύμφωνα με τη νομολογία του Πρωτοδικείου (προμνησθείσα στη σκέψη 290 απόφαση Oleifici Italiani κατά Επιτροπής, σκέψη 72, και απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 1998, Τ-149/96, Coldiretti κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3841, σκέψη 48).

300 Όμως, κατά τον ενάγοντα, οι προϋποθέσεις αποδείξεως του διαφυγόντος κέρδους είναι χαλαρότερες από εκείνες της θετικής ζημίας, καθόσον η ύπαρξη ζημίας και η εκτίμησή της θα πρέπει να εξεταστούν υπό την οπτική της αναμενόμενης πορείας των πραγμάτων και των πραγματικών και όχι θεωρητικών πιθανοτήτων. Ο ενάγων θεωρεί, συναφώς, ότι προσκόμισε όλα τα αναγκαία έγγραφα προς απόδειξη του υποστατού της προβαλλομένης ζημίας.

301 Ο ενάγων αναφέρει ότι η ζημία του πρέπει να υπολογιστεί βάσει των αμοιβών απασχολήσεως ενός νομικού, κατόχου διδακτορικού τίτλου, στην ΕΚΤ από την 1η Απριλίου 2001, ημερομηνία κατά την οποία θα είχε υποβάλει τη διδακτορική του διατριβή, μέχρι και τρεις μήνες μετά την έκδοση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου στην υπό κρίση υπόθεση, αφαιρουμένων των εισοδημάτων που όντως πραγματοποίησε κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής από την άσκηση δικηγορίας στην Ελλάδα. Ο ενάγων ζητεί από το Πρωτοδικείο να καλέσει την ΕΚΤ να προσκομίσει σχετικά μισθολογικά στοιχεία ώστε να καταστεί δυνατός ο ακριβής υπολογισμός της ζημίας.

302 Κατά τον ενάγοντα, η εκτίμηση αυτή βασίζεται στην πιθανή πορεία των πραγμάτων. Δεν πρόκειται για τυχαία κατάσταση, αλλά για την κατάσταση που συγκέντρωνε

όλες τις πιθανότητες να υλοποιηθεί, λαμβανομένων υπόψη των αιτήσεων εργασίας που πράγματι ο ενάγων υπέβαλε στην ΕΚΤ. Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι τα προβαλλόμενα στοιχεία βαίνουν πέραν του απαιτουμένου από τη νομολογία προς απόδειξη διαφυγόντος κέρδους (απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Μαρτίου 2002, Τ-231/99, Joynson κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2085, σκέψεις 102, 114, 124, 134, 137 και 173).

303 Ο ενάγων ισχυρίζεται, δεύτερον, ότι η κατά τριάμισι περίπου έτη καθυστέρηση της ολοκληρώσεως της διατριβής τού προξένησε πολύ σοβαρή ηθική βλάβη η οποία συνίσταται:

— στην πολύ μεγάλη παράταση του άγχους για την ολοκλήρωση της διατριβής αυτής·

— στην αναστολή της επαγγελματικής και οικονομικής του αναβαθμίσεως·

— στην αδυναμία διεκδικήσεως επαγγελματικών ευκαιριών στην Ελλάδα και, προπαντός, στο εξωτερικό, οι οποίες απαιτούν την κατοχή διδακτορικού τίτλου·

— στην αναβολή της απασχολήσεώς του σε ακαδημαϊκό περιβάλλον που απαιτεί διδακτορικό τίτλο και στη συναφή αβεβαιότητα και την επιβάρυνση της καταστάσεώς του λαμβανομένης υπόψη και της ηλικίας του·

— στην ανάγκη επανειλημμένης ενημερώσεως της διατριβής λόγω των συνεχών εξελίξεων της ΟΝΕ, στην απώλεια χρόνου και τη σχετική κόπωση·

— στην ψυχολογική πίεση που έχει δεχθεί μέχρι σήμερα να ολοκληρώσει τη διατριβή του, στα αρνητικά και ειρωνικά σχόλια που έχει εισπράξει και εισπράττει καθώς και στην υποχρέωση να παρέχει εξηγήσεις σε κάθε ερώτηση σχετικά με την ολοκλήρωση της διατριβής του·

— στην απώλεια χρόνου και ενέργειας στον δικαστικό αγώνα ενώπιον του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου·

— στην ψυχική φθορά που υφίσταται εξ αιτίας της διάρκειας της δίκης, η έκβαση της οποίας είναι κεφαλαιώδους σημασίας για το μέλλον του.

304 Ο ενάγων ζητεί, υπό τις περιστάσεις αυτές, ποσό 90 000 ευρώ προς ικανοποίηση της ηθικής του βλάβης.

305 Όσον αφορά την προϋπόθεση της αιτιώδους συνάφειας, ο ενάγων υποστηρίζει ότι η υλική ζημία και η ηθική βλάβη αποτελούν άμεση απόρροια των παρανόμων απορρίψεων του αιτήματος προσβάσεως στο επίδικο έγγραφο, το οποίο αποτελεί τον πυρήνα της διατριβής του, καθόσον πρόκειται για μοναδική ιστορική και νομική πηγή απαραίτητη για την τεκμηρίωση της «[υπάρξεως και της λειτουργίας] του soft law στο οικονομικό και νομισματικό πεδίο, όπως είναι η ΟΝΕ και η δραστηριότητα της G 7/8».

306 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η άρνηση της προσβάσεως στα έγγραφα είχε καταλυτικό αρνητικό αποτέλεσμα στο χρονοδιάγραμμα συγγραφής της διατριβής του, καθόσον προκάλεσε την αδυναμία τηρήσεως της προθεσμίας υποβολής της, που είχε οριστεί για τις 31 Δεκεμβρίου 2000 και, κατόπιν, για τις 31 Μαρτίου 2001, αρνητικό αποτέλεσμα το οποίο διαρκεί μέχρι σήμερα.

307 Ο ενάγων αναφέρει ότι, επί τρία έτη, από τις αρχές του 1997 έως τα τέλη του 1999, απασχολήθηκε αποκλειστικά με τη συγγραφή της διατριβής του και ότι, από το καλοκαίρι του 1999, εποχή κατά την οποία η έρευνά του βρισκόταν σε προχωρημένο στάδιο, δεν μεσολάβησε κανένα άλλο γεγονός ικανό να μεταβάλει το χρονοδιάγραμμα συγγραφής και να τον εμποδίσει να ολοκληρώσει τη διατριβή του πλην των επιδίκων αρνήσεων της προσβάσεως στα έγγραφα.

308 Ο ενάγων επικαλείται επίσης τη σχετική με την αιτιώδη συνάφεια νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου και, ειδικότερα, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Οκτωβρίου 2004, Τ-45/01, Sanders κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. II-3315), στην οποία το Πρωτοδικείο «διέκρινε τη θεωρητική από την πραγματική αβεβαιότητα και αναγνώρισε τις αποδεικτικές δυσχέρειες» επιρρίπτοντας το βάρος αποδείξεως στην Επιτροπή.

309 Όσον αφορά το κατά πόσον μπορούσε ή όφειλε, κατά τη λήξη της καθορισμένης προθεσμίας, να υποβάλει τη διατριβή του χωρίς να λάβει υπόψη του τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg, ο ενάγων υποστηρίζει ότι το ζήτημα αυτό άπτεται, καταρχάς, της ανεξαρτησίας της βουλήσεώς του, της επιστημονικής ελευθερίας και της αυτόνομης εσωτερικής εκτιμήσεώς του στις επιστημονικές επιλογές και την εκτίμηση των αναγκών της διατριβής του, οι οποίες πρέπει να αναγνωρίζονται.

310 Παραπέμπει, συναφώς, στην προμνησθείσα στη σκέψη 99 απόφαση Mattila κατά Συμβουλίου, στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι ο αιτών την πρόσβαση, και μόνον αυτός, μπορεί να εκτιμήσει ποια έγγραφα του χρειάζονται και ότι το διοικητικό όργανο δεν μπορεί να επέμβει στην εκτίμηση του τί είναι απαραίτητο ή χρήσιμο για τον αιτούντα.

311 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι, εφόσον θεώρησε, την εποχή που ζήτησε την πρόσβαση στα έγγραφα, και εξακολουθεί να θεωρεί ότι η Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg είναι σημαντική για τη διατριβή του, δεν μπορούσε ούτε έπρεπε να αγνοήσει τη συμφωνία αυτή και να υποβάλει στη Νομική Σχολή, στις 31 Δεκεμβρίου 2000, μια πολύ μέτρια

εργασία. Εξάλλου, δεν υπήρχε καμία εναλλακτική λύση που να επιτρέπει στον ενάγοντα να διαπιστώσει με ποιο νομικό τρόπο οι μακροοικονομικοί δείκτες της G 7 εντάχθηκαν το 1987 στο ΕΝΣ, πώς λειτούργησαν στη συνέχεια μέχρι τη σύλληψη της ΟΝΕ το 1991/1992 και, εν τέλει, τί ισχύει σήμερα ως προς τους δείκτες αυτούς.

312 Ο ενάγων αναφέρει, τέλος, ότι οι σκέψεις περί ανεξαρτησίας και εσωτερικής επιστημονικής αυτονομίας επιτρέπουν να δοθεί απάντηση στην επιχειρηματολογία της ΕΚΤ περί συντρέχοντος πταίσματος.

313 Το Συμβούλιο και η ΕΚΤ υποστηρίζουν ότι οι προϋποθέσεις της εξωσυμβατικής ευθύνης όσον αφορά την ύπαρξη βέβαιης ζημίας και άμεσης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της ζημίας και των προβαλλομένων παρανόμων συμπεριφορών δεν πληρούνται εν προκειμένω.

2. *Εκτίμηση του Πρωτοδικείου*

314 Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι οι αρνήσεις χορηγήσεως προσβάσεως στα έγγραφα που απαρτίζουν τη Συμφωνία Βασιλείας-Nyborg, τις οποίες του αντέταξαν το Συμβούλιο και η ΕΚΤ, του προξένησαν άμεσα υλική ζημία και ηθική βλάβη.

315 Πρώτον, όσον αφορά την υλική ζημία, χαρακτηριζόμενη ως απώλεια δυνατότητας ή διαφυγόν κέρδος, συνίσταται, κατά τον ενάγοντα, στην απώλεια των εισοδημάτων που θα είχε εισπράξει κάνοντας εύλογη και κατάλληλη χρήση του διδακτορικού τίτλου που θα είχε προηγουμένως αποκτήσει, καταλαμβάνοντας, συγκεκριμένα, θέση νομικού σε διεθνείς οργανισμούς και φορείς όπως η ΕΚΤ ή το ΔΝΤ.

316 Ωστόσο, από τα δικόγραφα του ενάγοντος προκύπτει ότι η απώλεια δυνατότητας και το διαφυγόν κέρδος που επικαλείται συνιστούν αποτέλεσμα ενός πρώτου γεγονότος, ήτοι της μη ολοκληρώσεως της διδακτορικής του διατριβής κατά την ημερομηνία που προβλεπόταν για την κατάθεσή της και της συνακόλουθης μη αποκτήσεως του τίτλου του διδάκτορα Νομικής.

317 Όμως, το πρώτο αυτό γεγονός δεν μπορεί να θεωρηθεί ως άμεση αιτία της απώλειας δυνατότητας και του διαφυγόντος κέρδους που επικαλείται ο ενάγων, στο μέτρο που ο τελευταίος δεν αποδεικνύει ότι την κατοχή διδακτορικού τίτλου συνιστά αναγκαία προϋπόθεση για την κατάληψη θέσεως εργασίας στους οργανισμούς τους οποίους μνημονεύει.

318 Η μη ολοκλήρωση και μη υποβολή της διατριβής κατά την καταληκτική ημερομηνία της 31ης Μαρτίου 2001 δεν φαίνεται επίσης να αποτελεί άμεση συνέπεια των αμφισβητουμένων αρνήσεων προσβάσεως στα έγγραφα, των οποίων ο ενάγων έλαβε γνώση τον Αύγουστο και τον Νοέμβριο του 1999 και ενώ η έρευνά του βρισκόταν ήδη, κατά τα λεγόμενά του, σε προχωρημένο στάδιο το καλοκαίρι του 1999. Η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να αποδοθεί παρά στον ίδιο τον ενάγοντα, ο οποίος έπρεπε, ανεξαρτήτως της αμφισβητήσεως των αρνήσεων που του είχαν αντιταχθεί, να μεριμνήσει για την πρόοδο της συγγραφής της διατριβής του ώστε να μπορέσει να την υποβάλει και να την υποστηρίξει εντός της προς τούτο προβλεφθείσας προθεσμίας, παρά το ότι ο ίδιος μπορούσε να θεωρεί ότι η ερευνητική του εργασία δεν ήταν πλήρης.

319 Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι η απώλεια δυνατότητας μπορεί μεν να συνιστά ζημία δυνάμενη να αποκατασταθεί (απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Οκτωβρίου 1994, Τ-47/93, C κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. I-A-233 και II-743, σκέψη 54), η ζημία ωστόσο πρέπει να είναι πραγματική και βέβαιη για να μπορεί πράγματι να αποτελέσει αντικείμενο αποζημιώσεως.

320 Όμως, ο ενάγων δεν απέδειξε ότι η δυνατότητα την οποία στερήθηκε να καταλάβει θέση εργασίας στην ΕΚΤ ή σε άλλον οργανισμό και να αποκομίσει τα συναφή οικονομικά πλεονεκτήματα ήταν πραγματική και βέβαιη, υπό την έννοια ότι είχε, αν όχι όλες τις πιθανότητες να καταλάβει τέτοια θέση, τουλάχιστον σοβαρή πιθανότητα

να την καταλάβει (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουνίου 2006, Τ-10/02, Girardot κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2006, σ. I-A-2-129 και II-A-2-609, σκέψεις 96 έως 98 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Συναφώς, οι αιτήσεις προσλήψεως τις οποίες ο ενάγων απηύθυνε στην ΕΚΤ το 1999 δεν επιτρέπουν να θεωρηθεί ότι ο ενδιαφερόμενος βρισκόταν σε διαδικασία προσλήψεως, η οποία επρόκειτο να οριστικοποιηθεί μετά την απόκτηση του διδακτορικού Νομικής. Οι ισχυρισμοί του ενάγοντος σχετικά με τις πιθανότητες καταλήψεως θέσεως εργασίας στην ΕΚΤ ή σε άλλον οργανισμό μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της διδακτορικής του διατριβής είναι, στην πραγματικότητα, καθαρά υποθετικοί.

321 Δεύτερον, πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο ίδιος ο ενάγων αναφέρει, στο σημείο 35 της αγωγής του, ότι η κατά τριάμισι περίπου έτη «καθυστέρηση» της συγγραφής της διατριβής του του προκάλεσε πολύ σοβαρή ηθική βλάβη.

322 Για τους προπαρατεθέντες στη σκέψη 318 λόγους, πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν υφίσταται άμεση αιτιώδης συνάφεια μεταξύ των αμφιβητουμένων αρνήσεων προσβάσεως και της προβαλλομένης ηθικής βλάβης.

323 Πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι, μεταξύ των πτυχών της υποτιθεμένης ηθικής βλάβης του ενάγοντος, όπως αυτή καθορίζεται ανωτέρω στη σκέψη 303, περιλαμβάνονται και η απώλεια χρόνου και ενέργειας καθώς και η ψυχική «φθορά» εξ αιτίας της κινήσεως, της διεξαγωγής και της διάρκειας των σχετικών με τις επίμαχες αρνήσεις προσβάσεως δικαστικών αγώνων.

324 Στο μέτρο που αυτή η απώλεια χρόνου και ενέργειας καθώς και η ψυχική φθορά τις οποίες επικαλείται ο ενάγων, και οι οποίες διακρίνονται από τους ισχυρισμούς του περί της αβεβαιότητας, του άγχους και της απογοητεύσεως που του προξένησε η μη ολοκλήρωση της διατριβής του κατά την προβλεφθείσα για την κατάθεσή της ημερομηνία καθώς και περί της συνακόλουθης μη αποκτήσεως του διδακτορικού Νομικής, μπορούν να αναλυθούν ως άμεση συνέπεια των αμφισβητουμένων αρνήσεων προσβάσεως, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως χαρακτηρίζουσες ηθική βλάβη δυνάμενη να αποζημιωθεί.

325 Όσον αφορά την ψυχική φθορά την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη ο ενάγων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο τελευταίος περιορίζεται σε απλούς ισχυρισμούς και δεν προσκομίζει κανένα έγγραφο αποδεικτικό στοιχείο που να πιστοποιεί την ύπαρξη πραγματικής ψυχικής διαταραχής. Όσον αφορά την προβαλλόμενη απώλεια χρόνου και ενέργειας, η απώλεια αυτή περιλαμβάνεται στις ταλαιπωρίες που είναι σύμφυτες της κινήσεως και της διεξαγωγής κάθε δίκης, και οι οποίες δεν μπορούν να εξομοιωθούν προς ηθική βλάβη δυνάμενη να ικανοποιηθεί. Πρέπει, συναφώς, να τονιστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, ο ενάγων εκπροσωπούνταν, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας και κατά τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προμνησθείσα στη σκέψη 38 απόφαση Πιτσιόρλας, από δικηγόρο, ο ρόλος του οποίου είναι ακριβώς να επικουρεί τον διοικούμενο, ιδίως, συντάσσοντας δικόγραφα και παρακολουθώντας την εξέλιξη της δίκης εξ ονόματος και για λογαριασμό του εντολέα του.

326 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι οι προϋποθέσεις αναγνωρίσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης που συνίστανται στην ύπαρξη πραγματικής και βέβαιης ζημίας και άμεσης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της ζημίας αυτής και των καθ' υπόθεση παρανόμων συμπεριφορών των καθών δεν πληρούνται και ότι η αγωγή αποζημιώσεως πρέπει, συνεπώς, να απορριφθεί, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί η προϋπόθεση εξωσυμβατικής ευθύνης που άπτεται του παρανόμου της συμπεριφοράς του Συμβουλίου και της ΕΚΤ.

Επί των δικαστικών εξόδων

327 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του εν λόγω άρθρου, το Πρωτοδικείο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων ή εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι.

328 Εν προκειμένω, πρέπει να παρατηρηθεί ότι έγινε δεκτό το αίτημα του προσφεύγοντος που σκοπούσε στην ακύρωση της αποφάσεως της ΕΚΤ και ότι κακώς το Συμβούλιο προέβαλε ένσταση απαραδέκτου της προσφυγής ακυρώσεως που έβαλλε κατά της αποφάσεώς του της 30ής Ιουλίου 1999. Αντιθέτως, απορρίφθηκαν το αίτημα ακυρώσεως της τελευταίας αυτής αποφάσεως καθώς και η αγωγή αποζημιώσεως κατά του Συμβουλίου και της ΕΚΤ.

329 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, κατά δίκαιη εκτίμηση των ιδιαιτέρων περιστάσεων της υποθέσεως, το Συμβούλιο, η ΕΚΤ και ο προσφεύγων-ενάγων πρέπει να καταδικαστούν καθένας στα δικαστικά του έξοδα στις υποθέσεις Τ-3/00 και Τ-337/04. Το Συμβούλιο θα φέρει επίσης τα δικαστικά του έξοδα καθώς και τα έξοδα του αναιρεσείοντος στην υπόθεση C-193/01 P.

330 Πρέπει, τέλος να παρατηρηθεί ότι η ΕΚΤ δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο που να δικαιολογεί την εφαρμογή εν προκειμένω του άρθρου 87, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας και την καταδίκη του προσφεύγοντος-ενάγοντος σε έξοδα που, κατ' αυτήν, προκλήθηκαν χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 1999, όπως γνωστοποιήθηκε στον Αθανάσιο Πιτσιόρλα με επιστολή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 8ης Νοεμβρίου 1999.

2) Απορρίπτει την προσφυγή ακυρώσεως κατά τα λοιπά.

3) Απορρίπτει την αγωγή αποζημιώσεως.

4) Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Συμβούλιο και ο προσφεύγων-ενάγων φέρουν καθένας τα δικαστικά έξοδά του στις υποθέσεις Τ-3/00 και Τ-337/04. Το Συμβούλιο φέρει τα δικαστικά έξοδά του καθώς και τα έξοδα του αναιρεσείοντος στην υπόθεση C-193/01 P.

Βηλαράς Martins Ribeiro Jürimäe

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Νοεμβρίου 2007.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

E. Coulon Μ. Βηλαράς

Περιεχόμενα

Νομικό πλαίσιο ..... II - 4786

Ιστορικό της διαφοράς ..... II - 4793

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων ..... II - 4797

A — Αιτήματα στην υπόθεση T-3/00 ..... II - 4799

B — Αιτήματα στην υπόθεση T-337/04 ..... II - 4801

Επί του ακυρωτικού αιτήματος ..... II - 4803

A — Επί του παραδεκτού ..... II - 4803

1. Επί της υπάρξεως πράξεων δεκτικών προσφυγής ..... II - 4803

2. Επί του εκπρόθεσμου χαρακτήρα της προσφυγής ακυρώσεως ..... II - 4809

3. Επί του καταχρηστικού χαρακτήρα της προσφυγής ..... II - 4810

4. Επί της αναρμοδιότητας της ΕΚΤ να επιτρέψει την πρόσβαση στην έκθεση της Νομισματικής Επιτροπής ..... II - 4811

B — Επί της ουσίας ..... II - 4812

1. Επί του αιτήματος ακυρώσεως της αποφάσεως του Συμβουλίου ..... II - 4812

α) Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4812

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 4815

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις ..... II - 4815

Επί του ισχυρισμού περί παραπλανήσεως εκ μέρους του Συμβουλίου ... II - 4817

Επί της προσβολής του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα που καθιερώνει η απόφαση 93/731 ..... II - 4820

Επί της παραβάσεως της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως ..... II - 4826

Επί της παραβιάσεως των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ..... II - 4829

2. Επί του αιτήματος ακυρώσεως της αποφάσεως της ΕΚΤ ..... II - 4832

α) Επί της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 1 της αποφάσεως 1999/284 και του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ ..... II - 4832

Επί της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 1 της αποφάσεως 1999/284 ..... II - 4833

Επί της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ ..... II - 4834

— Επί του παραδεκτού της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ .. II - 4834

— Επί του λόγου που αντλείται από το παράνομο του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ λόγω παραβάσεως του άρθρου 12, παράγραφος 3, του κανονισμού του ΕΣΚΤ ..... II - 4836

— Επί του λόγου που αντλείται από το παράνομο του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ λόγω προσβολής του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα και παραβιάσεως της θεμελιώδους αρχής της διαφάνειας ..... II - 4840

— Επί του λόγου που αντλείται από το παράνομο του άρθρου 23, παράγραφος 3, του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ λόγω καταχρήσεως εξουσίας ..... II - 4851

β) Επί της παραβάσεως της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως ..... II - 4852

Γ — Επί των αιτημάτων περί διεξαγωγής αποδείξεων ή λήψεως μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας ..... II - 4860

Επί της αγωγής αποζημιώσεως ..... II - 4861

Α — Προκαταρκτικές σκέψεις ..... II - 4861

Β — Επί της ζημίας και της αιτιώδους συνάφειας ..... II - 4863

1. Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4863

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 4868

Επί των δικαστικών εξόδων ..... II - 4871